

KALEIDOSZKÓP

BARANGOLÁS A NAGYVILÁGBAN
XI.

BRUNEI-INDONÉZIA-MALÁJZIA-SZINGAPÚR

A VERSEKET VÁLOGATTA ÉS FORDÍTOTTA
DABI ISTVÁN

TARTALOM

BRUNEI

A PAN DI

VERS (*puisi*)

A SZÍV (*hati*)

(öseink vallják...)

(a népművész nő...)

A VÁGY SZAGA (*bau nafsu*)

(az életem a magamé és nyugodt...) (*hidupku yang sendiri dan sepi....*)

KÜLÖNBESÉG (*Beza*)

HAJI HARIS BIDIN

AZ ÉRTELEM FÉNYE (*Cahaya keinsafan*)

AZ EMBER ÉS A NYUGTALANSÁG (*Manusia dan Cabaran*)

INDONÉZIA

YESMIL ANWAR

(az anyja karján...) (*suapi anak...*)

(egy csepp szeretet...) (*Sesuai cinta*)

ADY HARBOY

NINCS FÉNY (*Tak ada cahaya*)

AFRIZAL ANODA (1953)

HAI, KU! (1)

HAI, KU! (2)

HAI, KU! (3)

HAI, KU! (4)

HAI, KU! (5)

11008 SZ. VERS

080105 SZ. VERS

AJIP ROSIDI (1938)

KÖZÖTTÜNK (*Antara kita*)

ITT AZ IDŐ-DIMENZIÓKAT EGYÁLTALÁN NEM ISMERIK (*Di sini segalanya tak menengal dimensi waktu*)

IMA (*Doa*)

ÁRNYKÉP (*Bayangan*)

ITT MINDENKI SZÁMÁRA ISMERETLEN AZ IDŐ DIMENZIÓJA (II) (*Di sini segalanya tak mengenal dimensi waktu*)

CSAK A VERSBEN (*Hanya dalam puisi*)

ALEX R. NAINGGOLAN (1982)

VÁZLAT EGY SZOBÁRÓL (*Sketsa ruang kamar*)

KEDATON

EGY LILARUHÁS NŐHÖZ (*Untuk perempuan berbaju ungu*)

A JEL (*Tanda*)

ŐRIZD MEG AZ ALKONYT (*penitipan senja*)

FELJEGYZÉSEK EGY ÉVRŐL (*Részletek*) (*Catatan sebuah tahun*)

MINT EGY SEB (*Seperti sebuah luka*)

A FEJEMBEN VAN A TÉRKÉPED (*di kepalaku ada peta dirimu*)

RENDEZVOUS

ELMENEKÜLTEM (*aku berlari*)

BUAT KHADIR

EGY MÁSIK SZÁM EGY HÁZBÓL (*Nomor lain dari rumah*)

VÉG NÉLKÜLI VERS (*sajak yang tak selesai*)

A TANJUNG KARANG ÁLLOMÁS ELŐTT (*di depan stasiun tanjung karang*)

ASLAN ABIDIN (1972)

PROMETHEUS

WALENNAE

CUNONG N. SURAJA (1951)

WILBUR DAFOUR

DESNİ INTAN SURIN (1963)

BÖRTÖNBE ZÁRT SZERELMEM A FŐVÁROS

(Az arcod még itt van...) (*Bu...*)

(nem...) (*Pa...*)

SZERETETEM VÁROSA (*Kota kekasih*)

EKA BUDIANTA

KERESEM AZ ABLAKOT (*Mencari jendela*)
FELJEGYZÉS EGY KIS SZÁLLODÁBÓL (*catatan dari Hotel kecil*)
REPÜLÉS ESŐBEN (*Terbang di dalam hujan*)
KI A TANÍTÓ (*siapakah guru*)

FRANSISKUS WENDOKO

JAZZ (06)

A. GANJAR SUDIBYO

A FŐ CÉLPONT TELOMOYO
AMI LEESETT ÉS MEGHASADT A LÁBAK ALATT (*Yang berjatuhan itu terkelupas di kaki*)

GOENAWAN MOHAMAD

NÁSZÁGY, KOPPENHÁGA (*Ranjang pengantin, Kopenhagen*)
NEM REGISZTRÁLT HIDEG (*Dingin tak tercatat*)
ALTATÓ (*Nina bobok*)

HANNA FRANSISCA (1979)

A HAZA KÖNNYEI (*Air Mata Tanah Air*)
SZERETLEK (*Mencintaimu*)
UTCAI LÁMPA (*Lentera*)
MERAPI MADARÁNAK ÉNEKE (*Nyanyi Burung Merapi*)
TŰZMADÁR (*Burung api*)
LAMPIONOK ÜNNEPE (*Cap Go Meh*)

KERIKIL TAJAM (1983)

(leszakítottam...)
A SZERELEM, A HAZUGSÁG KÖNNYEI AZONOSAK (*Air mata cinta dusta sama sahaja*)
MÉG MINDIG ÉN VAGYOK ITT (*Diriku masih disini*)
SZÍV-VIRÁGSZÁR (*Tangkai hati*)
EGY HALOM OSTOBASÁG ÉS EGY SZOBOR, LEGYEN (*setumpuk muda-muda dan seplastik semoga*)
LÉLEK-VERS (*Puisi jiwa*)

KURNIA EFFENDI

BEDUGUL
JEREMBA ALATT (*Di bahwa jeremba*)
SENGGIGI
BÁJOS BALI (*Bali Nikmat*)
JIMBARAN
SZÉNGÁZ (*Asem arang*)
NANA VIRÁG (*Bunganana*)
MÉG EGYSZER BRAGÁRÓL (*Sekali lagi tentang braga*)
EUKALIPTUSZ-ERDŐ (*Eucalyptus dan elaesis*)

LEON AGUSTA (1938)

AZ ŐSKÖDBEN (*Dalam kabut purbu*)
ÁTKELÉS KÖZBEN A FOLYÓN (*Di penyeberangan*)
MILYEN KÉSTŐL (*Dari pisau mana*)
KÉK RAPSZÓDIA (*Rhapsody in blue*)
A HÓDÍTÓ ALKONYATKOR (*Penakluk di senjakala*)
AMIKOR AZ ÉG ÉS A FÖLD MÁR NEM VET EGYMÁSRA ÁRNYÉKOT (*Ketika langit dan bumi tak lagi terbayangkan*)
A VÁNDOR ÉNEKE (*Dendang pengembara*)
LÉGKÖR (*Suasana*)

MUDA WIJAYA

A TENGGER REPERTOÁRJA I (*repertoar laut I*)
A TENGGER REPERTOÁRJA II

MUHAMMAD IBRAHIM ILYAS (1963)

KŐ INTROSPEKCIÓ (*Introspeksi Batu*)
RUANG RIAS (*Catatan Ruang Rias*)
UENO, NINE YEARS AND TWO MONTHS, LATER
RESTLESS IN VIOLET
2010. JÚNIUS 6.-I FELJEGYZÉS (*Catatan 6 Juni 2010*)
MEGLÁTOGATTAM MAROKKÓT (*Menjelang Maghrib*)
FELHŐ A FELSŐ FOLYÁSNÁL (*Gabak di Hulu*)
AMIKOR VÉRZIK AZ ORSZÁGOM (*Bila negeriku berdarah*)
EGY ANYA, A SZERENCSETLENSÉG-ORSZÁG POLGÁRA (*Seorang Ibu, Warga Negeri Bencana*)
HALÁL-DALLAMOK (*Lagu Kehilangan*)
INDONÉZIÁHOZ, A SZABADSÁGRÓL (*Pada Indonesia, tentang merdeka*)

SZÍNES ÉJSZAKA, 1 (*Malam warna warni, 1*)
VÁRAKOZÁS (*Penantian*)

MUSTOFA W. HASYIM (1954)

EGY COMBCSONT MINT SÍP
MAGAS ÉPÜLET (*geding agung*)
VONAT-NYELV (*bahasa kereta*)
HOSSZÚ HAJ (*rambut yang panjang*)
ORKÁN-KERESKEDELEM (*menjual prahara*)
ARC A MEDENCÉBEN (*wajah di kolam*)
A BESZÁMOLÓN MEGAKADTAK A SZAVAK (*Di pidato merobek kata*)
MARLBOROUGH (*maliboro*)
JOBB EGY HÁZ (*memilih rumah*)
EGY FOLYÓ (*sebuah sungai*)
IDŐ-NEVELÉS (*Menanam waktu*)
NINCS FALEVÉL (*tak ada daun*)
KÉPEK (*lukisan*)
AZ IDŐ (*Waktu*)
BESZÉL A KŐ (*Berkata batu*)
SZERELEM (*Cinta*)
EGY TÓ UTÁN VÁGYAKOZOM (*Mengenang danau*)
BAZÁR (*Pasar*)
LEVÉL (*Surat*)
HÁZ (*Rumah*)
A SZENVEDÉLY FÁJA (*Lembayung rindu*)
VÁROS (*Kota*)
HAJÓ (*Kapal*)
ASZTAL (*Meja*)
EGY TOJÁS SZÓLÍT (*Telur memanggil*)
AZ ÜGYÉSZSÉG ÉPÜLETE (*Gedung Agung*)
AZ AUTÓK NYELVE (*Bahasa kereta*)
DEREKA MINT FURULYA (*Paha bagai sulong*)
ELADOM AZ ORKÁNT (*Menjual prahara*)
KIVÁLASZTOTTAM EGY HÁZAT (*memilih rumah*)
NINCS FALEVÉL (*Tak ada daun*)
A HOLD (*Bulan*)
A SZENVEDÉLY ARCA (*Wajah rindu*)
EGY FOLYÓ (*Sebuah sungai*)
IDŐT VETEK (*Menanam waktu*)
ISTEN ÉS A GALAMB (*Tuhan dan burung dara*)
TÜKÖR (*Cermin*)
EGY LEÉGETT ÉPÜLET ELŐTT
AMI ALATTUK VAN (*Kedalaman*)
ILLATOS HÁZ (*Rumah yang harum*)
NEVET KERESSEK (*Mencari nama*)
SZENT ÉJSZAKA (*Malam suci*)
EGY ÖREG HÁZ (*Rumah tua*)
NÉZEM AZ ÁRADÁST (*Memandang banjir*)
FÁK (*pohon*)
KÖHALOM (*Bukit batu*)
ÖREG MEDENCE (*ngan tua*)
NAP A PALOTA MÖGÖTT (*Matahari di belakang istana*)
MINT ERDŐ (*Seperti hutan*)
A GYEREKEK VIRÁGOT HORDANAK (*Anak-nak membawa bunga*)
ÁLDOZATI EDÉNY A HÁZ ELŐTT (*Padasan di depan rumah*)

NANANG SURYADI (1973)

LABIRINTUS (*Losong Labirin*)
MINT AZ ÁRNYÉK (*Sebagai bayang*)
MINT A CSEND (*Sebagai kesunyian*)
EMLÉK (1) /*Kenangan (1)*/
EMLÉK (2) /*Kenangan (2)*/
EGY SÁRKÁNY (*Seekor naga*)
BALI-ÖBÖL (*Selat Bali*)
LEGIAN (*Legian szálloda Bali sziget partján*)
MINT SZABAD VERS (*Sebagai sunyi puisi*)
SZÓ-MADARAK (*Burung kata-kata*)
EGY FEKETE KŐ (*Batu hitam*)

NIKEN PRATIWI (1985)

(fogom a párnát...) *(ku ambil bantal)*

KEN ATIK DJATMIKO

(A harag - vakság...)

PADANGLUA MANYUSUN KABA

A MI NŐINK *(Perempuan perempuan kami)*

(Nem kábítószert...)

SAPARDI DJOKO DAMONO

KI VAGY TE *(Siapakah engkau)*

HIRTELEN MEGSZÓLAL AZ ÉJSZAKA *(Tiba-tiba malam pun risik)*

PILLANAT AZ ELVÁLÁS ELŐTT *(Saat sebelum berangkat)*

A TÉR *(Jarak)*

DÉLUTÁN EGY PARKBAN *(Sebuah taman sore hari)*

REGGELI VARIÁCIÓK *(Variasi pada suatu pagi)*

BETEGSÉG IDEJÉN *(Dalam sakit)*

SZONETT X *(Sonnet X)*

KÉT VERS UGYANAZZAL A CÍMMEL *(Dua sajak di bawah satu kata)*

SZEMERKÉLŐ ESŐ MALANG, JALAN JAKARTA *(Gerimis kecil di Jalan Jakarta, Malang)*

SOETAN RADJO PAMOENTJAK (1970)

ANNYIRA FÁRADT *(Selepas rangah)*

NE ZÁRJÁTOK BÖRTÖNBE AZ ÉJSZAKÁT *(Jangan mengeram malam)*

SUBAGIO SASTRAWARDOJO (1924-1995)

L'ÉDUCATION SENTIMENTALE

HATÁRVIDÉK *(Daerah perbatasan)*

GYÁSZBESZÉD *(Pidato di kubur orang)*

AZ ÁGY VÉGÉBEN *(Di ujung ranjang)*

A SZÓ *(Kata)*

A VERS SZÜLETÉSE *(Lahir sajak)*

KARÁCSONY *(Hari Natal)*

SUNLIE THOMAS ALEXANDER (1977)

EGY VÉN RAKTÁRHÁZ KRÓNIKÁJA *(Silsilah ruko tua)*

KÍGYÓK LÉTRÁK

KÍGYÓ ÉS LÉTRA *(Ular tangga)*

EGY BANÁNTOLVAJ TÖRTÉNETE *(Kisah pencuri pisang)*

ÚJ BOLYGÓ A KÁVÉ GÖZÉBŐL *(planet baru dari seduhan kopi)*

JEEPERS SZÁRNYAI *(Sayap Jeepers)*

EGY HINTALÓ NEKROLÓGJA *(obituari kuda goyang)*

AZ EMBACANG FA *(a mangó egy fajtája)*

SIN FU TONG

SUTAN IWAN SOEKRI MUNAF

TALÁN MEGÉRTED *(Barangkali engkau mengerti)*

SYARIFUDDIN ARIFIN (1956)

ROSKATAG HÁZASPÁR *(Perkawisan Renta)*

HAIKUK

A BUSZ *(Bus)*

EGY HÁROMSZÖGBEN *(Di Lapangan Segitiga)*

MÁSIK HOLD *(Bulan yang lain)*

A ZÁSZLÓ BALESETE *(Petaka Pataka)*

TAUFIQ ISMAIL

CSENGETTYŰ LÓG AZ ABLAKBAN *(Adalah bel kecil tergantung di jendela)*

ADJÁTOK VISSZA NEKEM INDONÉZIÁT *(Kembalikan Indonesia padaku)*

MI LENNE HA... *(Bagaimana kalau...)*

NÉHÁNY EMBER ÉS EGY TÁJ *(Beberapa orang dan landscape)*

TOETY HEARTHY

ÚJ ÉV ÜNNEPE *(Pest Tahun Baru)*

UMMI MARSHYTA

Ma *(Hari ini)*

W.S. RENDRA

PRÉDIKÁCIÓ *(Khotbah)*

M. G.-HEZ *(Kepada M.G.)*

YUKI SASTRADIRJA

FIGYELD AZ IRODALMAT *(Permata Sastra)*

VERS (*Puisi*)
FIGYELMEZTETÉS A SZÍVNEK (*Harta untuj hati*)
AZ ÖKÖL (*Kepal tuju*)
RÁNCOS SÁR (*Lumpur kerut*)

MALÁJZIA

A. SAMAD SAID (1935)
POLITIKUS BARÁTSÁGOK
VIRÁG-DAL II
KARMOK KÖZÉ ZÁRVA (*Dalam Cengkam*)

MABULMADDIN SHAIDDIN
OTT (*Di Situ*)
FELJEGYZÉS EGY FELJEGYZÉSÉRŐL (*Catatan tentang catatan*)
ÁRNYKÉPEKNÉL NEM TÖBB (*Tak lebih dari bayang-bayang*)
REMÉLEM HOGY ÉN VAGYOK AZ (*aku berharap itu aku*)
MINT EGY CSÓNAK (*Seperti sebuah sampan*)

MUHAMMAD HAJI SALLEH (1942)
A PARTON (*Di pantai*)
SZAVAK NÉLKÜL (*Tanpa kata*)
EGY FALUBAN (*Di sebuah desa*)
ÖREGEMBER (*Orang tua*)
IRIGYSÉG-TÖRTÉNET (*Cerita cemburu*)
IDŐ-MAG (*Inti waktu*)
A TENGHER ÉS AZ IDŐ (*laut dan waktu*)
IDEIGLENES (*Sementara*)

NAZEL HASHIM MOHAMAD (1942)
MADARAK AZ EGYETEM UDVARÁN (*Burung kampus*)
TÉRJ VISSZA CSAVARGÓ (*Pulanglah percentan*)
KAZUÁRFA (*Kasuarina*)

RAMLI ABDUL RAHIM RAHIM
(Most...)
HOGY VAGY? (*Apa khabar?*)

ROSMIATY SHAARI (1961)
FELJEGYZÉS (XXXXIII) /Catatan (xxxiii)/

USMAN AWANG
UTIH ÚR (*Pak Uti*)

WAN A. RAFAR (1947)
(kinyitotta az ablakot...) (*dia membuka jendela*)
(Miközben öregem várakozom...) (*Sambil menunggu tua*)
(Többéves vándorlásaim...) (*Sesudah bertahun-tahun*)
HÁROM VÁROS (*Sajak dari tiga kota*)

SZINGAPÚR

A MAGÁNY

BRUNEI

A PAN DI

VERS

(*puisi*)

vers
valami amit leírtak
amit feljegyeztek
gondosan
meghegyezett vers
az értelem kibontva
ezek a verssorok
tele bölcsességgel
és élettél
igazságot hintenek
a vers - szív és lélek
a szavakban az értelem lüktet
a legjobb bölcs
fényt árasztja
a vers minta útmutatás SZÓ
értelemmel tele
- nyugtalan -
átható
istenfélő
mennyei

A SZÍV

(*hati*)

A szívnek csak szava van
nincsen hangja
a szív hangját
nem hallani a halálig
ha hallod a szív hangját
megtisztul az értelem
a szívnek
magának
nincsen szíve
de van önmaga?

(őseink vallják...)

őseink vallják
a nyelv szellemét bűnök
alá rejtették

(a népművész nő...)

a népművész nő
elcsábítja a szentet
ez a szerelem

A VÁGY SZAGA

(bau nafsu)

a hét végén a vágy szaga
az illatos lélegzet
gyengédséget kér

hol vagy, asszonyom,
te céda?
testedben a mennyországom
szagodban a szenvedélyem

asszonyom
te céda
a hét végén nincs szerelem
hízeltetés használja ki a vágyat

ma nem csak szerelem van
de bűn is
mi felvidít minket
a szeretkezésben
a mocsokban
mi a mennyország
boldoggá teszi érzéseinket

(az életem a magamé és nyugodt...)

(hidupku yang sendiri dan sepi....)

az életem a magamé és nyugodt
egyre tisztább és harmonikusabb
amint írom a verseket

a vers felkelti a Napot
hogy az élet szenvedélyesebb legyen
a bűnökkel
csak bemocskolja magát és az értelmet

most megadó és alázatos
lélekkel olvasom
a parancsaidat, Istenem

KÜLÖNBSÉG

(Beza)

„Van pénz
Nincs feszültség
Repülök”
mondja a feleségem

„Nincs feszültség
van pénz
könnyű nekem”
mondja egy prostituált

az asszonyomnak feszültség
kell az örömhöz
a prostituálnak pénz
a boldogsághoz

nekem mivel feleség vagyok és prostituált
feszültség kell és pénz
hogy örüljek és boldog legyek

HAJI HARIS BIDIN

AZ ÉRTELEM FÉNYE

(Cahaya keinsafan)

Az értelem fénye
megérinti a bizalomra kész
tisztá szív egy darabját
ami eltűnik az élet végén

Az értelem fénye
beárnyékkolt sugárral
nyújtja át kis életem
suttogva
hangtalan
szomorú zokogással
mit a keserűség távoli
zugába zártak
ebbe az ostobaságba
nyögdécselve táncol
mikor orkán emeli a levegőbe
s hull a víz gyűrűibe
a fa csúcsa szürkességbe burkolózik

A bánat
előttem
a sötétet látja
a homályos éjben
nincs fény
titokban kényszeríti
visszafelé a ködben
a bátorságról kiabál
mint keskeny hídon
halad át az élet

Az értelem fénye
megvilágítja az utat
megvilágítja a tekintetet
messze a fekete ködöt
azt kívánom hogy csendesülj el
az ujjadat keresem
a megbocsátáshoz vezető utat
a boldogság kertje felé mutat
amit nekem ígértél.

*Kota Mina
1990. június 2.*

AZ EMBER ÉS A NYUGTALANSÁG (*Manusia dan Cabaran*)

A tenger nem mindig kék
nyugodt
hullámzó
viharos
kegyetlen
olykor gyilkos

Az ember - előfordul - a nyugtalanság
nyugodt
békés
állhatatos
határozatlan
kiábrándult
lázadozó
hevesvérű a forradalomban

Az élet felé
harmónia
boldogság
szenvedés
istenti adomány az élet
az Isteni titokkal
megadás önmagában
hittel
istenséggel
az isteni akarat elfogadásával
és istennek tetsző kegyes tettekkel

Térdelj le előtte
az Isten írásba fektette
az ő akaratát

*Mekah Al-Mukarramah
1990. június 12.*

INDONÉZIA

YESMIL ANWAR

(az anyja karján...)

(suapi anak...)

az anyja karján
csöpp gyerek rizst eszik
s boldogan nevet

(egy csepp szeretet...)

(Sesuai cinta)

egy csepp szeretet
nagy boldogságot ébreszt
egy kicsi szívben

ADY HARBOY

NINCS FÉNY

(Tak ada cahaya)

Ebben a történetben nincs igaz szituáció
habár összecsapnak a szenvedélyek
feszült figyelemmel lesek arrafelé
ahol nem változik a viselkedés a hajviselet
minden amit látok az
mi bemocskolja a szobámat
semmi sem sürgős dolog
a bűdös világosság a csend
az én nem látó szemem

AFRIZAL ANODA
(1953)

HAI, KU! (1)

1.

Az ablakon túl
a sövényen egy sor mosoly
vakít el engem.
Nem téged.

2.

A kertben egy szál rózsza,
a kelyhében egy törött harmatcsepp,
Megálltál.
Seb!

3.

Az éjszaka meghasadt
amikor a szerelemről szóltam
az álmomban.
Ámen!

4.

Reggel Jakartában
toronyházak tömege áll
Ciliwang állomáson.
A Nap tyúkketrecbe zárva.

5.

Elaludtam az öledben,
telihold ringatózott a tavon,
még el nem rohadt szerelem-hulladék.
Már vége!

6.

A szélben, ami elfelejtett fújni,
az esőben, ami nem akar esni,
a nedves szerelmedben
mennyivel tartozom neked?

HAI, KU! (2)

LEGÉNY

Megérintette a hold
a verandán
a lány ajkát.
Elfelejtette a visszautat.

SZERELEM

Egy légy a pohár szélén.
Életkorod árnyai
törölgetik az üveget.
A gyermekeid. Mennyi?

SZÉDÜLET

Az utca végében
gyerekek fogadják az estét.
Megcsúszik egy autó.
A szél elhallgat.
Jaj!

LÁNYOK

Megérezték a hajad illatát.
Tömegesen szállnak a lepkék.
A zsebemben csak egy ezres van.
Zsupsz!

HAI, KU! (3)

I.

A szobában hideg van.
Kopognak az ajtón,
halványan ég a lámpa.
Az erszényem!

II.

Minden lépés a szobád felé,
árnyékok ugrálnak.
A kertben véget ér
A szenvedély.

III.

Esőcsepp vagyok,
ami tenger szeretne lenni
a Földeden.
De egyre csak gurulok
az asztalomon.
Vissza akarok menni,
nem itt maradni.

IV

A verebek közé keveredett egy sólyom.
Nincs szükségük bátorságra.
Csak némán várják
Hogy melyik lesz a zsákmány.

V.

Jakartába megérkezett a nappal,
az ég kilyukadt és száraz.
Téged keresnek?
Oh, Istenem!

VI.

Korától meggörnyedve
Nagyon is egyszerűen énekel.
Vagy csak vonyít.
!

Pamulang 280811

HAI, KU! (4)

1.

Egy marék rizs a szájban,
meg nem rágtad,
micsoda ravaszság!
Tál!

2.

Az ablaktáblák között
nem hallani az éneked.
Ma mennyibe
kerülsz?

3.

Egy színpad
egy történet.
Átdöfi a csont és
bőr mellett.
Csöppre csöpp.

4.

Idő-kövek gurulnak
a sekély folyóban.
Rajta, öleljétek meg egymást,
közben megcsörrennek.
No, és a gyerekek!

Pamulang, 41211

HAI, KU! (5)

I.

Hegyszoros,
összeszorul az idő
az ablakok mögött.
Összegubancolódik a hideg.
Bocsánat!

II.

Folyók sora
kék álmaidban.
Ne beszélj
magadban.
Nőszülj meg, rajta!

III.

Térj vissza a faházba
a túlpartra ahol térdelek.
Anyá az ablakban
A lépcsőfokon
csak én vagyok
Egy pár fapapucs.

IV.

Mi újság, Szerelem?
Ponyvával fedett piac
Kelésként kifakadt utcák.
A Hegyig érződik a szaga
Még mindig, jaj!

V.

Uram!
tegnap arra buzdítottál, hogy ellopjak
egy lapot a Könyvedből
elvakultságomban.
Most a Szeretetedet
akarom ellopni mert arra
szomjazom.

Bukit Tinggi 070112

11008 SZ. VERS

Beles az ablakon a Nap,
csíkokat húz a párnán. Eltűnnek az árnyak.
A szoba fala meghajol.
Üdvözl.
Emlékszel még rám?

080105 SZ. VERS

Nem látni a szikes földön Idahot
a lábán már kora hajnalban ezüst bokaperecek csengnek-bongnak
Az egész föld csak karók meg undok sár
Idah feladata korán elcsípni az árnyékokat

Inong nincs már a bambuszkunyhóban
Az ő feladata hogy összeszedje a lecsúszott bokapereceket
Fél életét a sáros sebek kegyes kezelésére fordította
amik bűzlenek mint a krueng a cölöpökön álló házak nyitott ablakaiban

a köveken látszanak
az égre emelt kezek
az egymás mellett könyöklő
egészen a földig hajló árnyékok

*(amikor fülemet éppen a rádióhoz szorítottam, a domb felől Inong
kunyhója irányában lövés hangzott, pár állat rögtön előkúszott és
elragadták a húsdarabokat, amik már két hete ott heverték)*

AJIP ROSIDI
(1938)

KÖZÖTTÜNK
(*Antara kita*)

Amikor egy lélek meztelenre vetkőzik a másik lélek előtt
Nincs abban semmi rossz: illendőség, ceremónia
Semmi távolság: semmi határvonal
Egy mosoly Egy tekintet: Már is

ITT AZ IDŐ-DIMENZIÓKAT EGYÁLTALÁN NEM ISMERIK
(*Di sini segalanya tak menengal dimensi waktu*)

Itt az idő-dimenziókat
egyáltalán nem ismerik
Itt nincs kétértelműség: közted és köztem
Örök szerelmed örök fényében
Most még a halálnak sincs értelme

IMA
(*Doa*)

Istenem, adj erőt, hogy
uralkodhassam magamon, adj csendet
és megnyugvást. Vezess
az utadon a Paradicsomba. Ámen.

ÁRNYKÉP
(*Bayangan*)

Az árnyképed rávetődik a tányéromra, a falra,
Az égre, a felhőkre, ah, bármerre is fordulok, látom,
A háztetőre is rádobja recsegve-ropogva a szél,
A hangodat elviszi a suttogással teli világba.

Az esős januári hajnalon
Simogathat még a kezed?
Elfogytak már a még ki nem mondott szavak
Az egy igazat szülő szenvedélyről.

Az árnyképedre, ah, az árnyképedre, mire mindig vágyom
Nem esküdtem fel örök Időkre?
Az évek magányosan múlnak, tudom,
Mert a nyugtalan világ teljesen elnémult.

ITT MINDENKI SZÁMÁRA ISMERETLEN AZ IDŐ DIMENZIÓJA (II)

(Di sini segalanya tak mengenal dimensi waktu)

Itt mindenki számára ismeretlen az idő dimenziója
Nincsen kétértelműség közted és énköztem
Örök fényben folyik az örök szerelem
A halálnak így nincs értelme

CSAK A VERSBEN

(Hanya dalam puisi)

A vonaton
Verset olvastam: Willyt és Majakovszkijt
Bár a szavaidat amiket hallgattam
Legyőzte a kerekek zakatolása
A tekintetem a kinti tájra vetettem
Rizsföldek és hegyek
Mellettük versek nőttek

Verejtékcseppek csorogtak minden szőrszálon
A hosszú és magányos napokon
A hátán reggelt hordó parasztnak

Én tudom és te is tudod
Az élet az ég és a föld között forog
Később idejött megkeresni Évát

A költőnek nem az a hivatása
Hogy az egyik majd a másik ajtón kopogjon
És sohasem találkoznak Nyugtalanul
Nem kíván
Belenyugodni a helyzetébe

A völgyben figyelem türelmes arcodat
A völgyből kinyúl reszkető kezed
A vonaton
Verset olvasok: a szív zakatol
Az idő vas ujjával jelzi a Sors lépteit: jöjj ki
A Térbe, ahol én feleslegesen rendezkedtem be

Tudom,
Te is tudod,
A versben
Minden világos és biztos

ALEX R. NAINGGOLAN
(1982)

VÁZLAT EGY SZOBÁRÓL
(*Sketsa ruang kamar*)

Lassan lerajzolok egy ablakot. Beleteszek egy kis fantáziát,
Ami nem növekszik. A szakadatlanul múltó évek száma.
Rohannak az állomás mellett, az idő helye mindig összezavarva.
Olvasok
Amint alkonyul. És én mindent a mellemben raktározok el.
Hogy
Lázban égjen a testem, megvizsgálom a szoba minden centiméterét.
Látom
A vetetlen fekvőhelyet. Visszatartom a halál reményteli nyögését.
Mindent elválaszt a függöny, némán szól az agydaganatról.
Viszed a csecsemőt a szobából a piacra hogy gyorsan végezz
De én már nem tudom tovább rajzolni az ablakot.
Téged mindig mint egy esőcseppet
Magába szív a homok.

KEDATON

szél váratlan éles támadása
jött fagyossá tenni meztelen álmom
szörnyű képét
saját földjén

szerény városok már
régen semmivé lettek
olvasni sem tudok

részegek tömegesen
töltik meg a már bezárt
kioszkokat
és kártyáznak

én remegek
a sötét hurokjában
ki az ki ott szundikál
csak a krákogása
hallható

egyelőre jéghideg szél
hasogatja a vágy-hajtásokat
a szótlán fában

háton fekvő emlékek
eszünkbe juttatnak olyanokat
akiket szinte sohasem láttunk

én itt vagyok
a tarkóm piszkos
arcom ráncos mintha égető
fájdalom rántaná össze

holnap lehet el leszünk foglalva
még mindig
mint tegnap énekelünk
mi leszünk a siklós angolna
mit majdnem elkaptak
éles a jelzés
száraz és idegen

EGY LILARUHÁS NŐHÖZ
(*Untuk perempuan berbaju ungu*)

Egy lilaruhás nő jött el hozzám, az új esők idején
Csak megállt és hirtelen szemerkélni kezdett

A lila szalagos nő mint anyaméhet húzta magára a testemet
mi egy bokorhoz volt kötve

A JEL
(*Tanda*)

Jelt adtam mielőtt megszólal
Miként jelt ad a szél mielőtt zuhogni kezd az eső
És ha valóban itt van nekünk nem kell újra megszólalnunk
Vagy érintkezni egymással

De segítség jött még mielőtt megszólaltál volna én jelt adtam
Csak egy kicsit
De olyant hogy ez ne tűnjön kérdőjelnek mi kettőnk számára

ŐRIZD MEG AZ ALKONYT
(*penitipan senja*)

Ezt az alkonyt a szívedbe rejtettem
A szíveket gyorsan odakötöztem
Egy bokorhoz a házam mellett
Megtöltötted fénnel ezt az aranyat?
Oly sok idő múlva beránthat minket
A szenvedély romjai közé
És ki tudja lehet örökre elfelejtjük az emberséget

FELJEGYZÉSEK EGY ÉVRŐL
(Részletek)
(Catatan sebuah tahun)

a)

néha,
 kívánlak magadra hagyni
némán a csend közepén
a megbántás hegygerincén mitől meg-megrándul a mell
ahogyan távolodik a nap fénye
hogy látható legyen mikor leszáll az alkony
amikor te, csecsemő, felsírsz az anyai vérben
anya,
mint a tested szorítása,
talán ezen a szobán kívül
van még egy tiszta hely
ahol imádkozhatom nyugodtan
 visszaemlékezve a szófogadatlanságra
de nem oly gyorsan felejtünk, sietünk értelmet
adni, jelet és egy nevet
belemerülve a szeretetbe
mi szenvedésekkel van tele
habár a nyomod már eltűnt, örültséget
hint szét
minden tekintet minden megszólaláskor

b)

ezután,
 az év meggörnyed, megkeményíti a magányt,
ami oly könnyen maga alá gyűr és megaláz, emberek gyűltek egybe
a városközpontban, egy körbezárt épületet figyeltek, ingjük verejtéktől
nedves, a piac utcái népesek
amint kell, te itt vagy, rákszerű
grafitti vonalak a fénytelen téglafalon. Fiatal gyerekek lenyomatai
nagyon nyugtalanok
minden este szabadon folyó vér szagát
érezem, a szememben karikák ugrálnak
majd leereszkedem a tüntetők nyomában
egy sebről mormolunk mantrát
horogkereszt rajzolat, nem érthető
ki kivel fogott kezét
de én most csak magamat
akarom, elhelyezni egy néma csapdát
ahol az ujjhegyet el nem kaphatja
nagyon kívánom hogy valaki a kezét nyújtsa egy ház udvarában
aminek az ablaka félig nyitva van

c)

én elmegyek, a vonat már itt áll
sokáig kell maradnia az állomáson
a nappal néma, fényes mint a kemuning lombja

talán az utolsó vagonba szálllok
az ingem zsebébe teszem a jegyet
kifelé nézek

az alkonyt lesem ami kipattogzott ajak
mintha csak könnyörögne
a síneken sűrűn hulló eső nyoma

de a szerelmem állandóan beléd mar
hadd vándoroljak, távol tetőled
a szárazság határain is átkelek
hamuval behintett éveken át

veled nyugodtabbnak érzem magam, amikor
érezem a kertek szagát, a nyakad illatát,
mit dezodorral kezegetsz
egy helyen, a ház kertjében
hol száll alacsonyan
alacsonyan a meg-megrepedő föld fölött
ki tudja milyen virágok azok,
amiket oda ültettem, mert szerintem
a virág színe elúzheti a nyugtalanságot,
ami a válladra nehezedik, ha az éjszaka szétolvad
a határig

e)

tegyük fel,
az idő amint közeledik
megeleveníti az órát amit leejtettél
a strandon, morogva ketyeg
hopsz, elfelejtettem, egy levelet még nem küldtem el
már egy éve
még mindig a könyvszekrényben van
egy távoli ország története

g)

nem egyszer próbáltam ezt a játékot
de mindig csak sikertelenül végződött
az emlékek dzsungele egyre sűrűsödött
alig lehet áthatolni szörnyen vágyódtam utánad
a szemeid sűrű lombbá váltak
a szorosan egymás mellett növő fák mintegy árulók arcai

habár a nap megszabadul nagy ágaitól
az alkony függönye takarja, ismét az energiáról írok
ez az állomás nem a rendeltetési hely, szenvedéllyel szeretem a házat
a tömeg vonulását figyelem a veranda ajtajából, ki
tudja, te is ott vagy-e
a járókelők között, az idő bojtos
ruhájában, amikor
elül a szél

j)

az évek feldarabolódtak
„a testeden van egy furcsa tetovált kép és egy szivárvány
miniatűr eső nélkül”
nem akarok sietni nagyon gyorsan ragad a völgy, amikor
emlékezem, hogyan csókoltál engem, a nappali kis tónál, az emlékek fájánál
amit pontosan kifaragtak,
a teste pórusaiban mintha ott lenne a halál.

Itt a *heneratae* hervadozik az apácák között
és az idő elfér, nyomok vonulnak,
csak mint a szomorú TV-hírek

lehet, mi csak világítunk,
mert a láng a naptáron már sápadt
a porcokat tapogatom mindig a szemedben
miközben a kicsorduló könnyeidre emlékezem
amint távolodnak

k)

saját undorom fáj önmagamnak, még nem a parttal
fejezed be az elbeszéléseid. Az óceán szegényebb a hullámokban,
a hajók lehorgonyozva, mintegy elakadva,
csak korall-morzsák, leállították a hajózást

különben,

mi még sietünk
hogyan az emlékek meg ne keményedjenek
ha esik az eső a tengeren, nem akarok
ostobának tűnni az irántad érzett szerelemben
mert az ősök már régen lemerültek
együtt a fáraókkal úszkálnak a halakkal teli
városokban. hogyan látogathatom ott meg régi testedet?
mit kell tennem, hogy elrejtsem a bánatot?
amikor az emberek visszatartják súlyos sóhajukat
nyitott szemmel figyelve

m)

az esők, amik ez előtt az év előtt estek, amint tudod
mint hideg festékekkel készült levelezőlapok
szárazra törölve, leporolva, belevágva
a bőrbe, mintegy varázslatok
„mennyi napot elvesztegettünk?” amikor álmodtunk
lassan jön a reggel, egyformán elmerülnek
az órák elől a kertben

néhány napig vársz
és elindulsz velem együtt
isten tudja hová, megőrzöd a neved
a jelet, azonnal

az a pillanat, én az éjszaka darabját rendezem
mi messze a kertben
elkaptam a mosolyod ami ott úszik a föld felett
míg a hulló levelek mesélnek

make a wish

jöjj vissza hozzám, mint a korábbi napok lapjai
de a tenger hullámaival eltemetsz
amik a nyakadig érnek mindent látó üveg
kalózkodás története akik elvesztették a csörgő vágy-horgonyt
a régmúltban

lehet nincs a melledhez kötözve
ez a kérdés, amit csak nem akarsz megérteni
amíg mi bölcsen fontolgatjuk
ők az arcukat elfordítják az ember a természetét változtatja

amint ennek vége, a nap szabad lesz
mint egy törött csavar nem illik a gépbe
habár tudom a testem nem gép
amire könnyen tapad a rozsdá ha a közelben ott a só
ennek vége - péntek - szombat éjjel - nincs különbség
csak a keltezés a láz

mint a szemed szerint, ami zavaros lett
még nincs különbség, minden korábbi visszatükröz
a néma part régóta nem tudja
kiereszteni a fájdalmat

n)

emlékszem a családom fényképeire
anya mosolyára, apa verejtékére is
forró szagát is érzem
amikor melletted vagyok
a forró madártollak
amint a hasból párolog
a nő-illat
árnyak nyaldossák, keserves születés

lehet, te vagy az anya, aki megszülte a gyerekem?
követsz és viszed a csöppséget
megértetted az első hívó sírást
és szoptatod együtt az ősókkal

o)

„holnap kimegyünk a partra” mondtad nekem régen, azon a napon
reggelit készítesz egy négyszögletes asztalon
ügyesen forgatod a kezében
az inged szélét még nem tapadt oda
beszívta a verejtéket

vasárnap reggel, a parton, mit tehetünk, mi mást? csónakok
kitűzött cél nélkül, vitorlát készítünk
ez a többször is leírt történelem
a mangrove fák, a homokban vándorolnak, te visszaülsz
a part egyre jobban kitárulkozik, mindent látni,
csak kék, bár oly rég elvesztettem a tenger színét, káromkodás
kel az ajkamon, egyre több a fáradtságtól a ránc

csak csendes mondatok
kicsi kerekek forognak, gyakran hosszú ostor csattan
hogya vágyak le ne álljanak
vitorlás csónakok, a vízen úszó testünk

majd, elalszunk, némán visszacsukódnak a szemhéjak
idővel felcseperedik a csecsemő, a tenger összhangzata hátul,
a szemed, követem
a szemed papírsárkány egyre magasabban, nem találom
a nap leereszkedett, megyünk vissza
felfrissült testtel

p)

abban az esetben,
ha mi teljesen egyformák vagyunk
talán ez a kirándulás másmilyen a hangod teli
vággyal rögtön felemeli az elmúlt éveket
hol szemrehányás rejlik
ami felemelkedik, a kezét nyújtja de az ujjak nem érnek oda
a nappal szakadékában, hová mintegy lemerül a mutatóujjad
bagollyá válik, fejét hajtva visszatartja a holdat
az éjszakai égbolton, hogy ott ne járjon

mégis ha

a hold jár, csak egy bizonyos határig
mi sohasem volt, a fény kialszik, mert az élet forrása nem örök
mindenfelé makacsul ezt meséljük

évről évre csak tréfálkozik velünk az álom
állandóan kutakodik
cserélgeti a híreket egy fejetlen emberi hulláról

egy hasadékban
amit képtelenség betemetni

a tested lázban
mint emlék hánykolódik
nyíló virágok
összekeveredve az úton

q)

eltelt az idő amikor mi egy levélbe kerültünk amit el nem
küldtem a múlt évben, határozatlan időre mindig eltűnt
egymásnak nem hiszünk, talán az emlékek még úton vannak
egymaguk, talán egymás mögött, egymásért nem nyugtalankodva
csak az útkanyarok, a csendes álmok, a halál-morzsák
szétszóródnak, próbálsz mindezt átrepülni
átvágni a keserűséget
a család a mi hibáinknak rója fel
mindig zárva az ajtó, ha a csapdában ott a zsákmány,
szép mesék, és zokogás
miközben úszunk

de a testünk még itt van, állandóan változatlanul habozó
„nekem el kell hagynom téged, mert a vágy
átok-fonal, a szenvedély - ostoba, most a Hold
távoli fénye a faágakra zuhan,” szólj hozzám, egy órán
át fekve könyvet olvasol, hogy teljesen ébren maradj
és ez az egész szoba, nem kell olvasnod a szent hely
történetéről, iskolai lecke - ami körülvesz,
mint a tömeg, ami közeledik, hogy magába öleljen

eh, ez a szemed lampionja
ami mindig emlékeztet engem a fényre amit
surrogva hintáztat a szél a nedves földön széthintett sóder
mint egy örökkön lángoló tűz

míg a magasban madarak szállnak
hideg öleli át őket
mint valamilyen meleg áradat, keresi a forró testet

r)

a vasútállomáson tulajdonképpen mire vársz,
a vonatra vagy az időre?
mindig, amikor a csendbe lassan, zakatolva megérkezik a vonat
izgatottan reménykedsz, feszülten figyelsz
egy nagyon mocskos koldus tart
egy fémdobozt, csengő aprópénzzel
gyakran jelentéktelen mosoly

az idő nyelve egyenesen viszi
a névtelen holtakat
haraggal teli kérdések
ki állíthatja meg minden specialitásában az időt?
érthető, érezted, az vagy, akit észrevesznek
a távolból, amint figyelték bőröd minden pórusát
tű, mi átszúr
új misztikus lény születik, egy ember, talán férfi,
egy bűnöző, egy olcsó prostituált, az arca beesett
el kívánsz tűnni erről a peronról, de el kell süllyesztenem téged
a temetőben, ami forog, a nappal egy terhes nő
kétségbeesések százásával szerelembe csomagolva, mi szét nem törik

s)

jázmin illatozik, apró fehér pettyek
ha anya előbb találkozik veled, mindkét mellét megcsókolod
el kell fogadnod, mert a kundang a tenger fenekére zuhant
a szobrokkal a halak törődnek
medúza, fáraó s a duyung lánya
vagy a déli nyiroro, ki az, ki oly régóta őrségben áll
a tengered? vitorlás csónakot küld, hullámokat és csapdába eső tsunamit
az egyik partra?

MINT EGY SEB *(Seperti sebuah luka)*

Mint egy seb
Növekszik egyre a múltban tested árnyéka
Egyre inkább kerekedik
Ezernyi tengeri hullám
Amik feldobnak a felszínre
És szomorú létre ítélnék, mi soha sem lehet ha felaprózom
A szavakat

Egy rövid, ki nem mondott vers a csendben
Majd figyelmet sem fordítasz rám. Kirekesztesz
A figyelmedből, én belemerültem a komor éjbe
Egymást tájékoztatva
Minden kis csengetéssel
Vagy rövid és tömör sms-ekkel

De gyakran másmilyennek tűnök
Egyenesen kitárulkozva az időben
Az évben mi buján virágzik
Egyedül lakom
Terveket szövök
Kis remény-házakat emelek
Egy állati tetemekkel teli vidéken

Mint egy seb
Ez az epizód majd szétterjed
Némán szótlanul
Maga alá temet engem

Egy cím nélküli
Helyen

2003

A FEJEMBEN VAN A TÉRKÉPED
(*di kepalaku ada peta dirimu*)

most emlékszem a fejedben
csak a távoli címed van
mint a part ahol nincs lehorgonyzásra alkalmas hely
nyisd ki a térképed
éppen a lángoló alkony
nem adhatok neki értelmet
a te életrajzod egyre inkább bizonytalannak tűnhet
a térképed nyitva
vízzel elárasztva
mintha eső zuhogna

Tupai 40, 2004

RENDEZVOUS

a/

„mindig van egy másik tenger” mondod, „és megyünk
kinyújtva kezünk az öböl felé, átmegyünk a mozgó hajó fedélzetére.”
hm, én mindig inni akarok egy másik csavargóval,
nem csak sós tenger, egy hullám vagy kalászos
homok-szőnyeg

b/

lehet, csak a városba megyünk
néhány órára egy kávéházba
szentimentális éneked hallgatni
ne stencilezett meséket olvass
a nők tejtől duzzadó melléről
és csokoládészínű izmos hátsójukról

c/

és te engem magamra hagysz
sietősen távozol
félre hívsz, némán szeretők után forgolódsz
ah, figyellek pontban négykor

egy kávéházi asztalnál, miközben kitárulkozol
hapci, biztosan az illatot érzem
amikor a pincér letesz egy csésze cappuccinot
talán hogy megnyugtasson

ELMENEKÜLTEM

(aku berlari)

a testedbe rejtőztem
széthúztam a szemerkélő eső-függönyt
mennyire elcsodálkoztam, a melledben vízínövények nőnek
háborgó óceánon

de én mindjárt elmenekültem
habár tudtam, az idő meg nem akar állni
magányos prostituált eltemetett szerelemmel csalogat

gyakran találkozom veled amint sírsz
nehézked a lélegzetem

átugorva a kis távolságot
kerestelek téged, amikor elvesztél
kihajítva a partra
ott pározott a még nem kiterjedt nappali fény

BUAT KHADIR

Mint egy éjszaka, egyre kevésbé teljes történet
Zár be engem a benne születő kérdések közé

És, egyre csak kereslek
A hideg levegőben
Új hosszú mesét
Teremtve

De, már annyira elfáradtam,
Altat a próza és a vers. Sírnál mondandó ima
Később megpróbáltuk kicserélni juhokkal
Amik mintegy szerelmesek a fűbe
Akkor éppen a városban nagyon is öreges lépteim
Ellátnak engem egy csipetnyi reménnyel
Darazsak közt tolakodva, figyelve a házi muzsika hangját

Terjesztve mohó vágyam szagát
Talán megérted
Ezeknek az embereknek a tekintete miért lesz hirtelen idegen

Ami azonnal átdöfi az elkéült testeket
Amik egyre hidegebbek és merevebbek

Milyen új történetet tudsz
Például, a szemerkélő esőről.

EGY MÁSIK SZÁM EGY HÁZBÓL

(Nomor lain dari rumah)

Ez a ház állandóan csendes, kizárólag csendes
Felhevült napok között járunk
De a világ, amit elhagyunk,
Amikor a napok ott maradnak,
Orrhangon hangosan énekel a zajokról
Lehet, megadtuk magunkat a betűknek,
Elültettük a meg nem zabolázott álmokat
Megrendszabályoztuk az atmoszférát, hogy a baj ne térjen vissza,
És csak az ablakfüggönyök nyílnak szét
Mielőtt valóban beköszönt a nappal
Mint az elkorhadt reggel bélése
Közben teljesen el vagyok foglalva az idővel
Mindig arra készítem a szelet
Hogy az arcoddal törődjön

VÉG NÉLKÜLI VERS

(sajak yang tak selesai)

Végre lehorgonyoztad a rekedt szavakat. Átláthatatlan sötét
Az árnyékok a magasba törnek a napfényhez
Minden cseng. Tiszta ritmus. A víz redőinek
Világos kör-rajzolata. Habár sokszor könnycseppek foltozzák és vér-folyó
Te tapintod. Ez a vers sohasem elég, csak törékeny szavak
Amik nem érnek véget.
Mégis makacskodsz, még olyan valamiért is, ami nem is létezik. Adj jelt
Vessző és pont.
Ha ez az egész vers maga a csend

Bandar Lampung, 2002

A TANJUNG KARANG ÁLLOMÁS ELŐTT

(di depan stasiun tanjung karang)

A vonat egy hideg vasdarab ami betart minden
útvonalat
míg meg
nem érkezik. Eltűnik
az emberi tömeg megszakad a szív
a testemhez simul.
egyre emlékezem
égő szemekkel várok.
az állomás előtt. az idő már letelt

az érkező vonat felébreszt minden emléket
egy leírásból
amikor máshol voltam
szitkozódás, amikor már lassít a vonat

mindenki vár
minden recseg-ropog
minden mozog
kedvetlenül lépnek a lábak
letaposott fű
elhagyott várakozó város

ASLAN ABIDIN

(1972)

PROMETHEUS

*... egy külföldi nőhöz, akit néhány együtt töltött nap után elkísértem
a kikötőhöz, akivel rendezetlen kapcsolatban voltunk*

a melankóliával körülvett kikötőben - ami bűdös volt és nyugtalan -
engedtelek el északi hazádba megcsókoltam jobb és bal orcádat;
szél füttyült a fülemben, a válladra tettem a kezem, a hajam szél cibálta

„tetszik nekem a te országod,
de nem akarok itt maradni, félek, hitet kellene cserélnem, és mintha a mennyország itt a
pokolban lenne, vissza akarok menni a hazámba, ahol most támadt fel a mennyország”
mondtad

a kikötő egyik sarkában állt, lehorgonyozva, egy konténerhajó, vén és magányos,
az oldalán rozsdás felirat: *navieras de puerto rico*. lehet, fűszereket szállító vagy
rabszolgákat, mi a különbség, mindenféle gondolat juthatott az eszedbe.

a szemem előtt a tenger is olyan, mint
egy szégyenlős prostituált, ölében
vitorlásokat és férfiakat visz messzi
országokba.

„ami az országot illeti” mondtad kedvesen
„ott, ha már nagyon is megöregedtél, akár a legutolsó
évben is - mindig lehetsz Mikulás, önmagadat adva,
amint jön nagy agancsos szarvasok vontatta szánon
és gyerekek százai veszik körül.”

de mint egy fájdalmában ordító szörny, tülkölő hajó
már visz is el, és én nem is integetek neked, mintha
úr lenne a mellemben

és csak lassan ébred bennem, mint Noéban, a magányos
kapitányban a vágy, aki vitorlát bontott az elmerült Föld
fölött.

Makassar 1998

WALENNAE

/egy indonéziai folyó/

amikor leszáll az alkony és elporlad a fény
a lontar fák között, az eszembe jut ez a folyó,
mint egy néma, titokzatos parkban álló diadalív

a part mellett lányok fürödnek, fejükön koszorúval mint
a szenvedélyes szerelem jelét hordják nagy tisztelettel,
a széttárt lábuk közül áradó nedves nőiességük illatával

„szeretett walennae folyóban, tudod, viszem
feléd nyugodt és őszinte szerelmemet.”

amikor az ilalang vége lehajolva
alkonyatkor mintegy integet, kócsagok
a fiatal bambuszligetben készülnek fészket rakni
tenyérszerű helyen a walennae partján
férfiak bambusz hordókat cipelnek friss pálma lével.

„a házunk a domb lábánál, a teteje pálmalevél, a konyhát
mindig cukorillat tölti meg. gyere, ha van idő! itt
vendég állva sohasem maradhat.”

az éjszakának lassan vég, halványan himbálózik a hold
a walennae felszínén, a szürke égről egy sólyom átható
kiáltása hallatszik, mint távoli, maró fájdalom.

a pálmalevél fedte házakban, a bambuszkunyhók fölött
lányok hajladoznak: mesére emlékeznek a jószívű hercegről,
akit egy gonosz varázsló krokodillá változtatott a
walennae folyóban. „az én szeretett walennae folyóban, halálos
csapdában vagyok de nem lehet.”

egy öreg ketapang fa átlátszó levelei között, amik
szabadon hullanak az ágakról, a walennae a tenger felé
tekereg, csak a fenékén jutsz az eszembe, minden reggel és
nappal, amikor fürdesz, várom az időt, amikor rád támadhatok
és felfalhatlak.

„az én kedves walennae folyóban vagy te, tudom,
a szerelmem folyik tefeléd, csendben és
sebesülten.”

Makassar 2001

CUNONG N. SURAJA
(1951)

WILBUR DAFOUR

pár szó megsebezte a várost a mocskos graffitin amit a fekélyes éjszaka végén
aeroszolos palackból spricceltek a lábára
a földalatti idegei a plaza-köldök
épület lábaira tekeredtek
a szó-politika már széthasította a város mellét és a tüdején is lyukak keletkeztek
amikor a fák meghajoltak elrejtőzve a bordás betonszőnyeg alatt egyre gyengült
a pulzusom mert összeszorult a szívem
az undor verejtéke csurgott a testemen
amikor szavakat választottam a téglavörös rúzzsal kifestett városra
eszembe jutott a várost molotov koktéllal dobáló felkelők csoportja
égett az emberek szíve amikor az élet jogát az asztalokra tett édesség
mögé rejtették és pattogatott kukoricát ropogatva nézték a filmeket a dobozszerű
helyiségekben
a szó nyoma elégett a szó elszenesedett az idő szűrésétől felolvadt
a vad lélek és az éhesen maradt érzést körülhatárolva
nem szívesen vadásztunk a csigaszerűen összetekert hurokkal
ebben a városban Wilbur Dafourrá változott és Balfourrá sárga daffodil virággá

DESNI INTAN SURIN
(1963)

BÖRTÖNBE ZÁRT SZERELMEM A FŐVÁROS

Engem itt felejtettek
Megváltozott a hang amint csapkodtak a hullámok
Most elszigetelte az élet száraz visszhangja
Elhomályosította a városi tömeg pora

Az időt görgetik -
Egy múlt
Kézmozdulattal
Egy éjszakai csókkal

Ki tudja mi a szerelem érzése
Ki tudja mi a szenvedély

Végül választani kell
Te és én nem ülünk-e le itt újra
Vagy
Visszaesünk a szerelem ugyanazon szálból font hálójába

A város pora egyre fullasztóbb
A szerelem fonala egyre nedvesebb és penészesebb
Megpróbállak megvárni
Hogy szőj egy hálót mint korábban

(Az arcod még itt van...)
(Bu...)

Az arcod még itt van -
Mereven néz az éjszakai esőben
Vajon az amit elfelejtettem
Nem...
Sohasem tudlak téged elfelejteni
Nagy szenvedéllyel érinted a lelket

Ah...
Az ott nem te vagy...
Némán elhagytál
Eltávoztál tőlem...
Az emlékeimből nem tűntél el
A bánkódásnak nincsen határa

Olykor nem egyformán szólunk
Habár mindig azonosak a gondolataink

Ah...
Amikor nem vagy ott...
Tudsz állandóan figyelni engem?

Milyen messze van a felhők országa, ahol most laksz...
Egyre csak megpattannak az eső-fürtök
Az ajkam szenvedéllyel harapdálom
Mindig csak a tegnapot öleljük?

(nem...)
(Pa...)

nem...
Én nem szeretlek teljesen
Végül is tudom
A szerelmed magasra nőtt
Ugyanolyan mint a mangófa
Amit korábban nekem ültettél
Ugyanolyan nagy
Mint a cukornád ültetvény
Amit korábban énnekem telepítettél
Ugyanolyan nagy a fabábú
Amit te faragtál nekem

De...
Én nem szeretlek teljesen
Mert te sohasem mutattad ki a szerelmedet

Most visszajövök...
Megnézem a szerelmedet
Van egy mangófa
Van egy cukornád ültetvény
Van egy fabábú.

De...
Miért vizsgálgom újra a szerelmedet
Ebben a percben ismét nem vagy mellettem
Természetesen nem mutatod ki a szerelmedet
De most minden itt van a lelkemben...

SZERETETEM VÁROSA (Kota kekasih)

Hét várost bejártam
Éppen itt kereslek téged
Az első város szőnyegén
Ahol a lila alkonyt a szerelem világítja meg
Azt akarom hogy ne légy itt előbb
Éppen alkonyatkor érkezem
Egyre a rég eltűnt szerelmet keresem
Az alkony és az éjszaka között

Természetesen nem minden egyforma
A folyón lefelé lembayung fák s a tengeri szél illata
Mindig emlékeztet valami felejthetetlenre
Te érzed ezt?

A város végén az utolsó jel
Az éjszakai busz zúgása s az esőcseppek zizegése között
De visszajöttem és itt állok
Próbálom megtalálni az árnyékodat
Az éjszakai busz
Pora és az eső között

EKA BUDIANTA

KERESEM AZ ABLAKOT

(Mencari jendela)

Hol van az ablakom, látni akarom magunkat
Esernyővel az esőben, amint szaladunk, imádkozunk,
Látni akarom, hogyan égnek a lámpák az ablakban,
A csengő nappali fényben ismét találkozni akarok
Az ablakkal, ami bebizonyítja, hogy ketten vagyunk,
Hárman, négyen és tízen.

Hol van az ablak?

Az ablak látott minket, amint egymás kezét fogtuk,
A pénz miatt veszeksztünk, madarak és virágok között vagyunk elvarázsolva.
Akarom az ablakot - ami lehetővé teszi, hogy lélegezzem,
És kimondjam a nevedet a neszek és az élet szívverése közepette.
Ablak, csupán azt kérem, hogy légy nyitva
Az életem legutolsó másodpercéig.

FELJEGYZÉS EGY KIS SZÁLLODÁBÓL

(catatan dari Hotel kecil)

Az Al Jallaa szálloda ablakából, Szíriában, Damaszkusz szélén
Egy camara fán egy sólymot láttam a fészkében
Mintha ismert volna ez a madár és én is ismertem volna őt
„Helló, kedves unokám, miért vagy itt?”

Láttam, mint platina golyó csillogott a szeme,
Mintha a világcsavargó szívébe vájna,
„Helló, sólyom, császár és delfinek ura,
Mit keresel itt, a próféták városában?”

Az én szavam kontinensről kontinensre száll,
De a sólyom, császár és delfinek ura, csak a fák vagy a tenger fia,
Hallom a hangját a kis Al Jallaa szállodából
Mellettem egy pohár joghurt és kurma.

Miután szélvihar söpört végig a közel-keleti sivatagon
Írtam a gyerekeim anyjának, unokáim nagyanyjának,
„Azt gondoltam, hogy Linusszal, Ciscoval és Eugeniával
az Ezeregy Éjszaka Birodalmában jársz, ahol nincs por”, szólt a válasza,

Egy kis szállodában ülök, a vén Damaszkusz város szélén,
Egy sólymot látok, amint a tojásain ül.
Friss kurma, gránátalma és olajfák.
Pár szót küldök az újabb korok tulajdonosának.

REPÜLÉS ESŐBEN
(*Terbang di dalam hujan*)

Egy kismadár repült az esőben
Elhagyta az időt mi elrepült
Beleszállt a még nem látható időbe
Egy kismadár repült a pulzusomban
A hangja élesen áthasította az éjszakát
Nem egyszer összeütközött az életemmel
Egy kismadár - szerencsétlen kismadár
Repkedett a nedves légben
Csak a pulzusomban, szívem dobogásában

(2006)

KI A TANÍTÓ
(*siapakah guru*)

Ki a tanító?
Az aki megtrágyázza a fákat
Porhanyóssá és termővé teszi a talajt
Hogy magasra nőjenek a törzsek
Kemény munka nélkül, kevés gyökérrel?

Ki a tanító?
Az aki átvágja a bábokat
Hogy a lepkék könnyebben előbújjanak
De még nem repülhetnek mert gyengék
A szárnyaik puhák nagy a hasuk?

Ki a tanító?
Az aki megtanít titeket úgy nőni
Ahogyan a bambusz nő a meredek köves parton
Legyőzi a szárazságot
A földbe mélyen lenövő gyökereivel
Magasba az égbe törő leveleivel?

Ki a tanító?
Az aki megengedi a lepkéknek
Hogy nagy kínnal széthasítsák a bábót
Csipesszel megfogják a betegeket
De hagyják repülni és táncolni őket
Hogy megelevenítsék az egész világot?

Imámba foglallak téged ki igazi tanító vagy
Aki türelemmel és szeretettel
Férfivá neveltél és megtanítottál
Úgy élni mint a bambusz a parton,
Ellenállni a szélnek, hálás lenni és boldog,
Mint a lepke, amelyik kitört a bábból,
Ami magába zárta és fojtogatta.

FRANSISKUS WENDOKO

JAZZ (06)

Maradjatok csendben és hallgassátok
A forró évszaki, hangokkal teli éjszakát
Sötét borul ránk, de csillag világít
És lámpák sora az ablakokból
Ez az út kanyarogva a folyóhoz vezet
Sárgás fehér a Hold
Szétrongyolódott felhők
Porban gázol a láb, a nyugodt éjszakát
Csak az aszfaltot fúró gép zavarja meg
Kihűlt törzsű szikamor-fa
Színekben játszó *maple*
Egy férfi egy labradorral az egyik lámpaoszlop mellett
A levelek zizegnek, amint múlik az idő

Mint az éjszaka Cherawben
Amikor a Hold egy üveglapon fürdik.

Egy papírlap, talán a Korán egy fecniye
Amit a szél olvasott, száll lebegve
Az orgonabokrokkal elkerített kert felé
Barakkok tántorognak a forró évszak szédületében
Éjjeli negyed 12, éjféli misét jelző
Harang visszhangja hallatszik,
Amint az aszfaltnak ütődik a dedalu
Sűrű ágai alatt, ami árnyakat vés
A citromfa törzsébe, ami zakóba
S nadrágba öltöztetett báb a sápadt fényben,
A szaxofont rázza, a szél apró darabokra szaggatja a levegőt.

Mint az éjszaka Cherawben
Amikor a Hold egy üveglapon fürdik

A. GANJAR SUDIBYO

A FŐ CÉLPONT TELOMOYO

ez a hajnal a terjeszkedő növényzet
az ősi nyelv kopár földjéből
- meglocsolunk minden egyes káposztalevelet
a vízben tocsogó lábnyomokat hagyunk
a fő célpont messze a hegytől mégis közel

AMI LEESETT ÉS MEGHASADT A LÁBAK ALATT

(Yang berjatuhan itu terkelupas di kaki)

a bambuszok között a szél tagadja az eltűnést
nyugalom lakik az unoka szeme sarkában
miután hazatért az iskolából belezuhant a fűvel benőtt gödörbe
amit mindig figyelemmel nézett minden megkeményedett
várta a zuhanást a lábnyom
levált a lábáról és magától indult tovább

GOENAWAN MOHAMAD

NÁSZÁGY, KOPPENHÁGA

(Ranjang pengantin, Kopenhagen)

Kint tiszta hó. Majdnem reggel.
A tested szenvedély formálja.
A szél lyukakat fúr. Majd tovatűnik.
Leheleted látni a hidegben. Valamit keres.

A forró trópusi táj
a nászindulót játszó gamelan
nincs bennem.
Tudod?

Csak a szél. Csak a nyugalom, csak a különbözőség
honnan te vagy.
csak a hideg. Csak a borongós idő. Múló álmoság
ahonnan nem vagy.

NEM REGISZTRÁLT HIDEG

(Dingin tak tercatat)

A hőmérőn még nem
regisztrált hideg

A város nedves

Szél táncol az egész
folyó fölött, de mi még
itt állunk. Titokzatosan

szemerkél az eső
és úszik a fény,
színekkel játszik.

Istenem, miért
lehetünk boldogok?

ALTATÓ

(Nina bobok)

Aludj, kicsim, a sohasem alvó Földön,
Aludj a fűvön, a homokon, az ágyon,
Aludj a lepkékkel, a tenger hullámaival, a
fakó fénnel,
Ami énekel, lágyan énekel.

Aludj, kicsim, amíg nem kopognak éjjel,
Amíg fel nem ébredsz, és sziget sziget után
meg nem hallja

Hogy bombák hullanak a Földre,
De nem tudják megakadályozni, hogy énekeld:
„Alszik a Nap”.

HANNA FRANSISCA

(1979)

A HAZA KÖNNYEI

(*Air Mata Tanah Air*)

Régen a nagyszüleim azt mesélték hogy egy sárkány
mélyen alszik a lótuszlevél háztetőn.

Csodálkozva kérdeztem:

Talán szereti a sárkány a lótuszt, hiszen ő egy sötét
barlangban lakik

És jobban szereti a sötétet
a sötét éjjelen

Nagyapám letörölte a könnyeit
másképpen beszélt, amikor imádkozott.

Fáradtan hajlongott a holtak lelke előtt
meghajolt előttük, hogy elfelejtse az álmot:
„Később megérted”

Az arcom túlérte, de a mellem még nem nőtt meg
és illatos hajamat fény világítja meg. Imádkoztam a holtak
lelkéhez, gyermeki örömmel és azzal a meggyőződéssel,
hogy egy igazi sárkány lakozik a lótuszleveleken. Míg sütött a Nap,
gyönyörű volt az álmom, és énekeltem: tra-la-la-la-la.
De a házban az apám mindig szitkozódott és kiabált:
„Amikor megnősz, azon a napon abba kell
hagynod az éneklést!”

Az iskolában néztem a tanárt, amint rajzolni tanította
a diákokat. Egy nagy, színtelen házat rajzoltak.

Csodálkozva kérdeztem:

amikor az iskola épületét és udvarát rajzolják, az miért olyan,
mint egy börtön? Nem kellene ott fáknak, Napnak, virágoknak
és színeknek lenniük? A tanár letörölte a könnyeit és ezt mondta:
„Később majd megérted.”

Amikor abba kellett hagynom az éneklést, amikor nyugtalankodni kezdtem,
hogy sárkány lakik a lótuszlevél tetőn, apa arra kényszerített, hogy minden nap
nézzek bele a tükörbe. Mindig megváltozott önmagammal találkoztam. És
a fejemben egy nagy épület volt.

Fák, Nap, virágok
és színek nélkül.

Isten hozott, növekvő, tejtől duzzadó mell,
vörös haj fehér bőr, fényes csillag,
kedves te vagy az ki eljöttél
hogy ismét virágba borulj?

Isten hozott, szempillákkal bekerített szűk vágású szem,
nincs az a szétterjedt világ,
amit álmaimon túl
elképzelek?

De én gyorsan megértettem
hogy a doboz, amit korábban a tanító nénivel rajzoltunk,
valóban börtön.

Megértettem, hogy a doboz valóban börtön,
az apám végrendeletéből, amit a halála előtt írt:

„Már felnőttél. Ne járj vidáman
a főúton, mert az aszfalt, amin lépdelsz,
nem a mi tulajdonunk”

Megértettem, hogy a doboz valóban börtön,
amikor anyám kiabált és szinte füstölögve mondta:

„A ház a mienk,
minek a föld, és iskolába járhatunk.

De a haza nem a miénk.”

Megértettem, hogy a doboz valóban börtön,
mert a kedvesemmel a templomban esküdtünk meg,
ahol sohasem volt ünnep.

Megértettem, hogy a doboz valóban börtön,
mert a dobozomat
felgyújthatják és kifoszthatják.

Képzelfetek el egy égő várost, a madarak repkedhetnek,
amikor én ott fulladozom bezárva.

Képzelfetek el egy kifosztott várost, a halak szabadon
úszkálhattak a halastóban,
amikor engem elűztek a házamból. Képzelfetek el
gyűlölködő fekete szemekkel teli várost, még a lovak is
szabadon szeretkezhetnek a legelőn,
amikor engem cellába zártak és megaláztak. Képzelfetek el
hogy egyszerre mindenemet elvehetik,
akkor én hol keressem a hazámat?

A haza a kedves, aki az ajkadat csókolja a menny kapujában,
aki ragyogó arccal ölel,
és a szemedben látja
a csillogást a gyermekek arcán,
akik később születnek majd a méhedből.

A haza az a hely, ahol elsiratod az elveszett szerelmet,
a könnyeidből kinő
a családfa, ami majd ölelni fog téged
egészen a menny kapujáig.

SZERETLEK

(Mencintaimu)

szeretlek
előfordul hogy az öklömmel lyukat verek az asztalba
majd az arcot keresem a szájüregben
a fogpiszkálóval piszkálgatva az ételmaradékot
utána összerágom

a nyállal
a maradékokat

szeretlek
felemelve az öklömet
a számba teszem amint előbújik
az álomból
a leheletem
hűségese
várom a gránát robbanását
amit az arcodban
őrzöl

várom
a hazugságot a szándékosan
a szívek nagy könyvében
leírtak
közül

mindig
egy ablakot keresek hogy lélegzethez jussak
miután elhalványodott a dühöngő örület
az elvetett magból
vigyázni kell rá
a halál előtt

szeretlek
meg kell érteni önmagadat
és mindent mi méltó arra hogy
egész életedben őrizzed

Jakarta, 2010. január

UTCAI LÁMPA (*Lentera*)

:Di Gerbang Sekolah Dasar

este a folyóelágazásnál, Jakarta, heves eső,
a menyasszony:
a tekintetem csúszkál
a síkos aszfalton

házrengeteg
átalakul az esőfelhőtől
a folyó túloldalán zsilip
híd és lámpa
ide-oda himbálózik

délkeleti szél fúj
széttörik a víz
átalakul a hang

a nyitott ajtóban fogadom a menyasszonyt, csöpög a szerelem
a kikötő fala az anya:
látni amint kiderül az ég, a Nap - szív
nagyjából tíz csillag lehull, halkan énekel a völgy
a szívem, a fény zeng,
szép kis folyami hajó!
„Kedvesem, a szív a lélek fénye. Édes szemed
véd a méregtől.”

A leveleknek kell a heves eső,
ősök haját sodorja feljebb a folyó,
só hull a folyó mentén, csípős cukor
a lámpa. Anya a távoli szigetet
figyeli, szemét hunyorítja, bánat mossza a tájat
a kikötő falától
az alkonyba burkolózó városig.

Te látogatsz, bánatosan nézel. Imbolygó hullámok
sodorják a habot a torkolat felé. Kilenc éves ifjú,
tenyér és parázs
a szemek előtt.

Ez a szél, egy elrejtett kés,
menyasszony,
anyai szeretet, bűzös mellékutca, éhes tolvaj!
Parázson sütik a lelkeket, az épületek bizonytalanul lépkednek,
egyforma városok, kémények.

Az égbolt, szablya pengéje csúszik rajta végig,
menyasszony:
anyai szeretet, csillogó fájdalom.
A mészárosok sütnék, papok mennyországa
egyforma városok, fényes Istenek.

menyasszony:
a szívem ott hever
az elvadult aszfalton.

MERAPI MADARÁNAK ÉNEKE

(Nyanyi Burung Merapi)

/Merapi egy indonéziai tűzhányó/

Egy bagoly tud mesélni nekem
a robbanó hegy poráról, a szétreppenő szilánkokból képződött
ködről, ami leereszkedett a városra, körülveszi
a szívemet, mint anya szeretete.

Például szélvihar támad a sztyeppén, forró homok, mint
fényesre csiszolt könnyecseppek hullanak a szürke levelekre. A falu határát
jelző kőfal azonnal ledől, a konyhából, ahol anya főzött,
kövek repülnek a forró égre.

A bagoly sohasem repked világosban,
most a Napnál sokkal
kegyetlenebb tűz világít. Idegesen megrázza magát
lehajít egy tollat ami lebeg
a porral együtt, igyekszik csak lassan
érni a földre. Lassan egymás után.
A fű és a bőgő tehén megsült.
Megsült a csend.
A völgyek és a dombok lángokban álltak.
A fiatal pár szorosan ölelte
az ajtót, a konyhába igyekeztek
ahol az anyát hamu fedte.

Az emlékezetébe véste a falut, a völgyet, az öntözött és nem öntözött földet:
oh, játszó fény! A szeretett ház udvarán
forró láva és magma rohant mint fekete óriás
hogy a tűzzel játsszon, amit az Új Év köszöntésére gyújtottak. A szeretet
és a boldogság lángja a sírok bűzét sodorja. Az érzések mind összeolvadnak
a vetetlen és bevetett rizsföldön,
az étkezde szagában,
az eső illatában a sövény lombja alatt,
menekülni képtelen vágyak.
Vágyak, amik hirtelen elfutottak
a halál felé, az elrendeltetés-torkolathoz.
Fent szállt egy bagoly, a szeme vak,
leszállt a megégett sövényre. Elmesélte neked
hogy repült egy világos nappalon, és kihullott egy tolla,
ez volt a rendeltetése. Elégett a földi erdőben.
Jaj, sorba álltak a könnyecseppek, hogy a kráter felé induljanak
a vízbe merült szenvedéllyel találkozó homokból sztyeppe született.
Jaj, visszafajtott fekete sajnálkozás.
A néma kőben dalra kel. Meglátogatja az éjszakát
lassan magára marad, találkozik a halállal és a szerelem emlékével
több ezer házban az elnémult szeretetre bukkan. Együtt sötét kövek.
A hegycsúcsot lesi, ahonnan az Isten néz. Teste megfeketedik,
mielőtt visszaszállna, majd meghal.

Nincs hang.
Minden elcsitult.
Az Isten itt van.
Lehetséges, hogy ő hallja,
hogy dalol a madár?

Jakarta, 2010. november

TŰZMADÁR (*Burung api*)

Megengedem ajkadnak felmászni, tollá alakulni
szavak nélkül. Történetet faragok a talaj mélyedésében,
hogy a tűzmadár elrepüljön
a házunk felé

Én egy szerencsétlen íj vagyok. Te meghúzod
a feszes húrt, az életem ívbe hajlik
a két melled között.

Tűzmadár
ami elégeti
önmagát

LAMPIONOK ÜNNEPE (Cap Go Meh)

: rítus

néha
az arcod még nem te magad
vagy
a gaharu szaga, ezernyi munkás káromkodása
idegesít téged
mintha szögeket szúrnának
két szemedbe
akkor én látom az Urat (a várost megáldó istent)
te a nyelved rágod
szótlanul
ami képes
enyhíteni
a fájdalmat
füst száll
az emberek szólítják a halált
varázsszavak úsznak
némán fordul
önmagához
aki nem mindenki
csak önmagad
szellemek hídja
ível
a tested felé
igaz érzelmek nagydobjai
erős vágy és szerelmi szenvedély
elszédít a fény-varázs
rád dől az ég és eltűnik a föld
ah, halálos vágy
fonódik a derekadra
ki az ki ülve tud maradni egy csőben
rázza a kardot és a vas-
rácst
dobálja magát, de nem is ő
te
önmagadat

valóban látom az Urat (a mennybe űzött isten visszatért)
amióta az ember
részeg kábulatban
ezres sorokban imádkozik: o!

tömjén és szenteltvíz áradatban, jobb sorsért
és a rizsföldekért
és a városért
sőt a világmindenségért
a vízből ima születik
az imából könnycseppek

Singkawang, 2010. január

KERIKIL TAJAM
(1983)

(leszakítottam...)

leszakítottam
a Paradicsomban egy verset
a Kaaba közepébe ültettem
a gyökere a szívembe hatolt

A SZERELEM, A HAZUGSÁG KÖNNYEI AZONOSAK
(*Air mata cinta dusta sama sahaja*)

Könnnyek mint óceán árasztottak el engem
a szerelem-tűz lángjai égetnek
a bánat sarába tapossák a szemem
szerelem és könnnyek
boldogság és szomorúság
a könnnyeimben megkeményedem
a könnny olyasmi mint a folyó
az egyszerű nép könnnye nevetés
a szerelem könnnye válasz az árulásra
Shafar zokogása - száraz könnnyek
szerelem könnnye
bánat könnnye
hazugság könnnye
krokodilkönnnyek
hiába
ömlenek
egyformák

MÉG MINDIG ÉN VAGYOK ITT
(*Diriku masih disini*)

most egy csésze édes fekete
kávében találkoztam önmagammal
nézem magamat
illatos szurokfekete
kanyargó párává változtam
a cigarettafüstben felszálltam
messzire a nyílt tenger felé
sőt egészen a Holdig
Néha a múlt sűrű erdejében bukkantam önmagamra
tüskés bokrokhoz kötözve
de még mindig itt vagyok a kávében
figyelemmel nézem szeretet-teli arcomat

Elfordulok néha elbukom
ismét felállok
a Nap mosolyog rajtam
de még mindig itt vagyok
a kávéban
szótlanul
csendben

SZÍV-VIRÁGSZÁR

(Tangkai hati)

Milyen újságot mondjak:
mint a száraz évszak az esőt várlak én téged
a fák az égig kővé száradtak
januártól decemberig
decembertől tovább januárig
elrejtőzve a zaj és a csend hiánya között
az első szóban még nincs itt a vég
a szél délnyugat felé sodorja a szárazföldet
követve a Nap lábnyomait
rábukik a földre
én még mindig itt állok leszögezve a pusztaság és a remény között
várok míg nem ér véget
a tengereddé váltam
sziklás heggyé a Nap alatt
fákká és csírákká a föld mélyében
repedéssé váltam csenddé a szív tövében
míg csak nem találkozom januárban ismét önmagammal
de itt vagyok
a csírázás évszakáig

EGY HALOM OSTOBASÁG ÉS EGY SZOBOR, LEGYEN

(setumpuk muda-muda dan seplastik semoga)

Az emberi életet ábrázolod
az emberekről akik félrecsúsztak a hitben
akik készek hinni bármiben vagy kétségek között tévelyegnek
Éjjel-nappal reményekkel és kérésekkel tele
és végül az imájuk mindenféle ostobaságra támaszkodik és egy halom isten hallgatja
ki tudja miféle ostobaságok születnek ismét a halál után
vagy mindez a remény világossággá lesz
a mennyországot és a poklot ostobaságok szmogja takarja el
hm-hm az ostobaság mint egy ebédlőasztal amin nincsenek maradékok
a reménnyel teli szemekben

menjünk csak le a pokolba
„hét nemzedékig
ostobaságok
az ostobaságoknak mindig lesznek örököseik
sohasem érnek véget az ostobaságok
sohasem zárulnak be
jaj, az ostobaságok”

LÉLEK-VERS

(Puisi jiwa)

Zúgva csapódnak lelkem dagadt hullámai
a Nap alapzatán a legmélyebb csendben
önmagammal találkozom a köveken,
homokos part - az elnyúló hullámok sírnak
a legszebb vitorlám megsérült az árbocon
elfolyt a vér
a lélek-versemben mi különböző színekben játszik
a Hold rendezi el a betűimet
az élet világosságát és feketeségét
a korom sötétben belemerülve az óceánba

kőbetűk zaja
apró törmelékek biszmillah
könny-hullámok zúgnak
mintha tökéletesen mesélnék az értelmét
a könny-tenger szerelmének
az egész szenvedély-torkolat
szenvedély teli mennyország lélek-érzet, szó-költészet
boldogság

KURNIA EFFENDI

BEDUGUL

(Bali szigetén egy tó és rezervátum)

a hegy lába a tófenéig ér, rajta
halporontyok cikáznak. A fején köd-korona.
Néha eső szemerkél. Nagy majomcsapat várja
tisztelőit, szemtelenül a zsebükbe vizelnek

- ez lehűti a bőrt.

Kanyargó út a hegyen, mintha késsel citromot hámoznánk.
Szakadékból zöldesen les felfelé a tó,
nem ismerünk senkit a közelben, örvények hívnak,
gyertek, nézzetek itt körül!

- gyökerek fonják be a Napot.

JEREMBA ALATT

(Di bahwa jeremba)

(1)

A víztükörben nézem az egyik eget, kissé megdobogtatja
a szívemet. Gerumbul kő-városa beszorult, tajtékzó ágakra
választja a patakot. Én, mint Nárciszsusz megzavarodva
figyelem az arcot, ami után mindig vágyat érzek.

(2)

Reggel a fák fényindákkal táncolnak, a virágágyások
bújócskázni hívják a madarakat a fák ágai közé. Cucu Musi
vidáman mosolyog a kaucsuk gyűjtőkre és a halászokra.
Nem jut rá időm, hogy megetessem Sayang Kurampot, aki legendák
mélyén rejtőzik.

SENGGIGI

(Indonéziai öböl - üdülőhely)

A reggelid:

Sűrű reggeli levegő rétege a Senggigi-öböl
partján. Majd nap közben eső zuhog.

Emlékezzünk az éjszakai álomról,
ami sebzett szárnyal száll a nyitott öböl fölött.
Szempilláid sorára akasztom fel a szerelmet.

Az örökmozgó hullámok makacs gyerekek viselkedésére emlékeztetnek
a leheletemben él, szinte lihegésre késztet.
nyugtalanul hallom egy hajó kürtjét

Ez a felöltőd:

Az ég, ami felülkerekedik az esőn, a rétegződő meleg.
Sohasem utánzod a nedves esőkabátot.

BÁJOS BALI

(Bali Nikmat)

A *Chinese tea*-tól habzik a leheleted. A szerető
tetője alatt, lobogó tűz hevíti a szívverést
Pattogó parazsak adnak jeleket két szemedben,
az egész testben, miközben tart az ellenségeskedés.
Figyelemmel követve a forró fullánkot a fakéreg csónakban
haladva a vágyak meredek partja felé

Messze a völgyben irigység árad, megbánom a bűneimet mint
régész, akit a hideg ráz. Szentjánosbogarakként
szóródik szét a tekintet a sűrűn növény bokrokon: verset írok
a barlang mélyén, a cseppkövek mennyiségét a sírásból állapítom meg

Ah, ki ereszkedik le ide? Hangosan zokog a remény
a sötétben, bezárva az örökkévalóságba angyal-
szárnyakkal kopog. A kék mágia, mi elveszett
egy késő éjszakán. Én a vágy-óceánon úszom. Elmerülök!

JIMBARAN

(Egy halászfalu Bali szigetén)

Szél fúj Darwin felől: összetekeredett a szenvedély,
Copfba font hajad utánozza. Ugyanazon anyaméhből:
elfújja a gyertyalángot.

Vágy csattanása egy balta vágta lyukból. Vágd darabokra
érkezésedig a távolságot. Száz csónakot
küldök könnytől nedves szemed felé.

Fény takarja be az éjszakát, szabd meg a találkozások számát.
Egy titkos gyűrű, mit a bungalóban az ágy takar. A mi gyakori
alvóhelyünk, ahol nem zavar a Nap.

Kívánom a szagot, amire a cápa támad. Valamilyen
varázslattal a nyakamon át megfagyasztasz minden emléket.
Nem akarok még felkelni.

SZÉNGÁZ (Asem arang)

Mint az ősz hajam, most sűrű eső homályosítja el
a táj színeit ameddig a tekinteted ellát. A város, mivel találkoztam
az *allium sativum* sávjában, amit analizálnak. Az égbolt egyszerre fehér,
mint a nedves vászon, amit szomorúan terítenek szét

Én, a festőművész, akit mindig elbűvölnek az emlékek, ismételtetem
egymás után ugyanazt a nevet: barátom, szeretőm, vagy mindkettő. Úgy érzem
magamat, mintha szakértő lennék, akinek ez tetszik, suttogva hívom
a szenvedélyt. Ennek a városnak a zugai hajlongva mint lángok, távolodnak.

Hol van a szerelem, ami előbb egyre nőtt, s amit megnyirbáltak
a megcsalás késével? Ezernyi alkonyt temettek el Simpang Limában. Szél
dobál apró kavicsokat a Siranda utcán, a Nap eresztgeti sugarait
a Bukig Gombel mögül, fél átmenni a sötét Lawang Sewun

Én az emlékező a festő, ki úgy érzi hogy rátámadt a múlt
Az emlékezet fáit keresem amiket valaha ültettem Igyekszem
lefesteni újból a szeretők sokaságát az öregek fesztiváljára
Ah, az ősz hajam már nem győzedelmeskedhet a tamarinda fákon?

NANA VIRÁG (Bunganana) + Riana Ambarsari

Ezen a reggelen rábukkantam egy nyíló nana virágra. Lilás fehér, fehéres lila. Mint szappanbuborék
harmatcsepp mosolygott a Nap felé. Illatos mint egy szerelmespár, mindenféle
szép álmról mesélt. Az esővel ékesített éjszakáról.

Miután a fehér homokszőnyeg vízzel telítődik, szétterjeszkedett a háborgó
tenger. Néhányszor hírt küldtek Ratu Selatan bánatáról, aki megfogadta, hogy
örökre leteszi a koronát. A nap és a nana virág csak mosolyog egymásra. Az elkényeztetett
királyné miért hazudik mindig? Vagy csupán a figyelmet követelő óceán habja találta ki ezt?

„Testvérem, Bagaskara, ne tagadd meg a kívánságod, hogy letedd a koronád: a harmat az
ami ma reggel széppé tett. Ez mégis csak a te fényed. Csak még egy napig éljünk.”

Én - a beszélgetésen kívül áthatóvá téve őket - ki akarok bújni a közönyből. Habár nincs
keserűség, mi tönkretenné a nana virágot. Csak az örökkévalóság.

MÉG EGYSZER BRAGÁRÓL (Sekali lagi tentang braga)

Ez az emlék megsűrűsödött amikor egy költő Braga nevét említette és
a tekintete rám villant. Az alkony illatát éreztem, amikor kepyur csepegett
ami megnedvesítette figyelmeztetésképpen a mi szétváló nyomainkat

Miként itt nincs szerelem, minden életkor az öregséghez közeledik, csak
a tekintetünk csillog némán, csendes csillag. Ah, halvány jelzés, hogy
megérezzük a remegést és a pulzust. Fel akartalak ébresztetni a rossz látomásból,
te pedig meg akartál védeni a rossz álmotól.

Az emlékezetben felidézett arcunk nem tér el a saroktól amit gyalogosok vettek körül
Megbabonázta őket Branga Stone kecapijának a hangja, mi túlszárnyalta
az erős szelet. Sáros keloneng és a Concurrent lámpájának a pislogása, két dolog
ami megöli a titkot. A történelem tükre előtt csinosította ki magát, mielőtt
lassan, csendben eltűnt (vagy az idő megsárgult lapjára lépett)

Mintha por szállna a szembe mi nem türelmes amikor az idő harcol
a villámokkal. A megörökített hangod és a kimondott betűid:
kis vihar mi örökön ott fészkel a szívemben. De nincs ott
szerelem. Még egyszer megismétlődik a Hold lehúzza az égbolt-takarót, mi csak
megérintjük egymást. A mellemre csuklik a fejed, nyugodtan
alszol, hajad sárgán vonz és nő egyre.

Igen, féltékeny vagyok Bragára akit megemléített a költő. A lámpa
sápadt fényében, mindig emlékeztet a 700 méter hosszú járdára, a helyre,
ahol részeg voltam. A helyre, ahol ezt suttogtam magamnak: „Szeretlek.
szeretlek. Jobban mint Bragát.”

EUKALIPTUSZ-ERDŐ

(Eucalyptus dan elaeis)

Harmatcsepp fürtök alatt levélcsomó és túlrejtett fény
Imádták a Nap meg a szabadon táncoló madarak
eukaliptusz-erdő egyformán faragott egyenes törzsek papirusz-tekercek
A szél és az ég tanúskodik hogyan nőnek megdőlvé elpusztulnak
egészséges illattal gazdagítják körben a környezetet

Egy másik tágas térségen hol elaeis ültetvény van
Alacsony pálmafák családja nő a változékony idő ellenére
Készen állnak a kertészek mintegy tapogatózva szedni a gyümölcsöt
miből kinyomják a sárgásan csillogó olajt
S ez friss erőt ad az úszáshoz az idő tengerén

Az eukaliptusz hat év alatt ér célba,
A sewit fa csak huszonhárom évesen vonul nyugdíjba
Amikor megéri a nagy feladatra hogy szép hajtásokat eressen
És fiatal fák milliói ügyelnek arra hogy ismét kizöldüljön a táj
Nagy kegyelettel szabják meg a családok közti távolságot hála

a milliónyi cseppnek mi savakat ereszt ki a levegőbe
Itt az idő amikor a veszélyes szén-dioxid nem tud már felszívódni
ciklusonként meghajlik az eukaliptusz és az elaeis sem olyan ellenálló
A föld ami tartja őket magába nyeli mi testükből megmarad
És a nagy gazdag világ így szül állandóan újabb életet

2010

LEON AGUSTA
(1938)

AZ ŐSKÖDBEN
(*Dalam kabut purbu*)

Most bebizonyítjuk,
Hogy az ősköd fedí el a száraz
Helyeket, ahol állunk. Mint emberek, akik eltévedtek
A szélben, mert szeretik egymást,
Újból kiáltanak, amire jön válasz.
Kell, hogy némán tudjunk kétségbeesni.
Kell, hogy szótlánul feledjük el a reményt.

Most érezzük
Azt az időt amikor éjszakákon át hajózunk
A ködben
Figyelmesen nézelődünk
Kopogunk
Majd együtt nézzük
Az óramutatót és a számokat
Amint elmozdul a vonal
A lapon
Nézzük és találkozunk
Érezzük a lángot ami enyhíti az égető fájdalmat
Akkor, lehet, meghallom
A halk választ túl a lélegzeten
Mint titkos szavakat
Akkor
Megértem a minden bűnért való kiűzetést
A mosolyodtól
Borús a napnyugta.

ÁTKELÉS KÖZBEN A FOLYÓN
(*Di penyeberangan*)

1

Itt az idő.
Eső, mennydörgés és villámlás.
Át kell kelniünk az előttünk feltárulkozó
folyótorkolaton. - Nézzétek, és hallgassátok. A folyó
hangja fenyegető, amint a köveket sodorja tovább.
Addig görget majd minket is, míg teljesen össze nem
törnek a csontjaink. Az erdőt magunk mögött már
felgyújtottuk, a füstje sűrűsödik, befeketítette az eget.
Ejha!

Vessétek le ruhátokat, az ünnepi egyenruhát, és
induljatok át a folyón, hogy lakomát rendezhessenek

a várakozó vérszomjas krokodilok. Nincs a kezünkben Mózes botja, Noé bárkája sem áll a rendelkezésünkre.

Senki sincs velünk, aki csodát tehetne.

Egyszer már átkelhettünk volna a folyón, a tiszta felső folyásnál, amikor lett volna időnk tutajt készíteni. De most elvesztünk!

Imádkozhatunk?

Már nagyon messzire elkalandoztunk, hogy visszaforduljunk. Miért jöttünk el eddig? Oh, Istenem! Egymás után szitkozódni kezdtünk, átkozódtunk vadul. Az ár alámosta a bátorságot egészen a vérszomjig. Ez már igazi örülség. Készen voltak ránk vetni magukat.

Víznyelvek nyaldosták a folyó ajkait, mint amikor kígyó készül rávetni magát az áldozatára. A fejünk fölött dögevő madarak csapdostak a szárnyaikkal, zsákmányt keresve. A hangjuk élesen csengett. A pillanatot várták, amikor lakmározhatnak.

2.

Különös!

Miért igyekeztek lassan bebizonyítani, hogy nagynak érzik magukat? Felkiáltottam: Uram! Mily nagyszerű dolog, ha nem követnek! Miért nem vagyok én csak egy hétköznapi ember? Miért nem gondolják, hogy én csak víz vagyok, szél, vagy fény?

Most át kell kelnem mindezekkel. Ők azt gondolják, hogy csak akkor vannak biztonságban, amikor a vérem színezi majd ezt az örült áradatot, mint áldozati ajándék, amit ők találtak ki maguknak, hogy megsemmisítsék az erőmet.

Sohasem hallott hasonló elméletről.

Ez teljes örülség! Tévedtek a kívánságuk értelmezésekor. Most kezdenek azzal vádolni engem, hogy fennhéjázó, gőgös, kegyetlen és gyáva vagyok. Elég! Olyan vagyok, mint egy sivatag és egy mező alávetettje, egy, tengerbe nyúló földnyelv, az óceán, sőt az egész világ alattvalója.

Ők hithű mohamedánok. Istenem! És túlzottan is alázatosak énvelem szemben, szófogadóak. És az idő rohan a tágas térben, és át kell kúszni a határtalan sűrű erdőn és a kopár mezőn.

Hogyan tévedhettem el a térképet nézve?

Most eljutottam arra a helyre, ahol veszekedtünk, hogy egyenesen menjünk-e, aminek én örült híve voltam, vadul, nem ismerve megbocsátást, és nem tudtam, hogy hogyan csillapítsam le őket.

Elhallgattam.

A kézmozdulataimat nem értették.

Ők parancsoltak énnekem, aki az élen haladt.

Én mégis azt akartam javasolni, hogy térjünk vissza a kezdetekhez, oda, ahol én eltévedtem, de ők tovább lökdöstek. Látni akarták a halálomat, hogy megalázhassanak az életemben és a halálomban.

„Ő egy ostoba fanatikus, maga a cél!”
 „Ő a tiszteletet követelő gonosz szellem, az ősei igazi zshiványbanda.”
 E vándorkaraván előtt nem zárható le az út. Vonulnak a folyópart felé tovább.
 Egy sorban, hallani a lármát, a zűrzavart, amint egy nem létező erő megállítja őket.
 De csak egy pillanatra.
 Átható fájdalomkiáltás, majd mindenki hallgat. Ez is csak egy pillanatig tart.
 A cél - megmászni a csúcsot!
 Hajnalhasadáskor szabaddá válik az út.
 Az ár visszavonul.
 A karaván nagyon elfáradt.
 Sokáig mélyen alszanak.
 Nagyon későn ébrednek.
 Elfelejtették, hogy az átkelésnél mennyi nehézséget kellett leküzdeniük.
 Folytatják az utat a térkép alapján, amit rajzoltak, a korábban kitűzött irányban.
 Éjszaka múlik éjszaka után, szenvedéllyel vonulnak megállás nélkül. Csak ritkán keverednek rövid vitába.
 És kezdenek szervezkedni, mint korábban, amikor egy hosszú útra készültek, ami az utolsó folyópartig vezet.
 Valószínűleg egyre jobban érdeklődnek minden iránt, nem zavarja őket, ha egyre távolabb tévednek.
 Vagy természetesen nem is ismerik az igazi irányt, csupán az a sorsuk, hogy együtt vándoroljanak.

MILYEN KÉSTŐL *(Dari pisau mana)*

Fákkal ölelkezünk
 betegséggel tele és sárosan
 Olykor azt álmodhatom hogy tiszta vagyok
 Igen, uram. Te is csend vagy?
 Mi szebb? A szerelem vagy a vers?
 Képzeletté halványul, vagy örökre megmaradhat?
 Átkok és figyelmetlenség közepette
 Soha sincs menekvés a csapdából
 a történet urai és a csalások között
 Lehet valamilyen jel. Váratlanul egy seb,
 mielőtt elolvasnánk
 milyen késtől származik a szúrás?

KÉK RAPSZÓDIA *(Rhapsody in blue)*

Kérdezed miért
 Hagyta el a mennyországot
 Nem kérdezlek újra miért
 Hallod mindig az ő hívó hangját

Nem álmodik a megtisztult nappali földről
Vagy az éjszakai kertről ahol nincsenek tövisek
A lélegzete nyugtalanul hullámszik el a távolba
Végig a forró partodon

Az egyik évszakban, amikor felkeltél
Futottál szemben vele
Ő sápadtan nézett a Hold alatt

Kék szemeddel figyelmesen nézted
Ez a halál árnyéka amit megöltek
Talán nem olvastad el azonnal eltávozott
Számodra ő az elveszett Paradicsom

A HÓDÍTÓ ALKONYATKOR (*Penakluk di senjakala*)

A lova hátán ül a hódító
Előtte hegy és völgy várja kardja lendülését
Érzi hogy ellensége az idő, összeszorítja a fogát
Vakmerő lelkében nyugalom trónol
Az ima utolsó sorait mondja az alkony határán a hódító
Mögötte a zajos, hangos történetekkel teli birodalom
De már nincs elég ideje hogy élvezze azt
Az óra ketyegése vallomásra készíti szemét vagy
Ettől a hangtól verejtékezni kezd a teste
Kígyó kúszik bőre redőiben és a hajában
Palástja alatt egyre erősebben fogja varázs-kardját
De nincs a testét és lelkét védő törékeny talizmánja
Alig hallja a jelt adó sakál hangját
A viharok, orkánok évszaka vár a halál figyelmezteti az ígéretére
Váratlanul jelt ad magáról a szélben s a zöldben ordítva közeleg
Égő erdő füstjét hozza párolgó föld és kesernyés vér szagát
Kétkedik a palástja alá rejtett kardja természetfeletti erejében
Ami nem védi meg őt az Idő gyors múlásával szemben
Ami az alkony határa felé löki minden kifejezés határa felé
Megállítja a világgal szembeni hazugságait a vereség árboca csúcsán

AMIKOR AZ ÉG ÉS A FÖLD MÁR NEM VET EGYMÁSRA ÁRNYÉKOT (*Ketika langit dan bumi tak lagi terbayangkan*)

Észreveszem-e a nappalt vagy a ködöt vagy a porszemeket
Nem tudom. Valóban már nem vetnek egymásra árnyékot
De meglehet az a pillanat csak egy másik alkonyatkor jön el
Sohasem lesz már egy ismert arcom. Az arcom
Talán az a pillanat amikor emlékezni kívánok rá
Mint egy jelre az elfogatott ismeretségből
Mint egy jelre a művészileg megformált szerelemből
Vagy talán sohasem lesz egy másik megismerés

Hogyan tudjam meg hogy ez az az óra ez az a pillanat
Amikor a lélek átmegy önmagába Indira birodalmában
Nem a megátkozás előidézte halál és a szeretet nem támad fel
Érzés-orkán malájok eltűnése. A malájok
Eltűnnek a száműzetésre kijelölt vidékeken. Ott szétszóródva
Mindenben aminek már se színe se arcvonásai
Amikor az ég és a föld már nem vet egymásra árnyékot

A VÁNDOR ÉNEKE

(Dendang pengembara)

:Soeryo Adiwibowo

Már túl messze mentünk, szerelmem,
Az ősi országokon már áthaladtunk. A dzsungerek
szőnyegében barlangokra bukkantunk, mint térképekre pecsételt
ősi de sohasem öreg, sohasem ősi városokra
Örökkön ott hajlongnak a dalokban és a gyermekmesékben
Új épületek markolásszák az eget, de a megsemmisültekből is
vannak még darabok. Az idő elbeszélése: orkán jött, majd elviharzott.

Hamarosan, miután bealkonyul, szerelmem, megpihenhetünk,
Találkozunk egy új történettel, félhangosan énekelünk a vándorútról.
Azon a vidéken vagyunk, amit egy éjjel már régen elhagytunk,
Az esőfelhőnek megvan a maga története, a zokogó mennybolt
szíve ver a toporzékoló csendben.

Tanúskodjál

A tömegbe gyűlt emberek, elfeledték minden nevet,
Mintha karaván lenne, az ismeretlenbe menekülő csoport,
Az út hosszú, acélkeményen megválasztott irányban vonulnak,
Szakadatlanul szitkozódznak, míg álomba nem merülnek
Tanúskodjatok

A tömegbe gyűlt emberek elfeledtek minden nevet
Karavánt alkottak, nem ismerték az irányt, ismeretlenbe menekülők csoportja,
az út hosszú, egy konkrét irányt választottak maguknak,
szakadatlanul szitkozódtak, míg álomba nem merültek,
mintegy transzban szálló énekük visszhangzott csak,
„Mi nem merünk, Uram, újra élni,
Adj nekünk éjszakát egész éjszakára,
Hadd táncoljunk, nem lépve félre”

Hangoskodnak, míg csak néma csend nem lesz, sötét
Hadd böjtöljenek, szerelmem, és szálljon magasba az imájuk
Mindenki kitarulkozik mi a saját testünket fogyasztjuk miközben szeretkezünk
Feslett ének visszhangja kíséri a vándorok karavánját
„Hogyan vigyem a hátamon népem bűneit?”

Ez a kérdés csak valamilyen esztelen dolog

Félrebeszélés, ostoba fecsegés

Mert mint te tudod, szerelmem,

Nekünk nincs olyan népünk mint amilyen illik a királyi hatalomhoz

Mi már tanúskodtunk és elvezettük a tömeget

Majd barlanglakók lettünk az erdő szélén egy régi város mellett
Ahol álmokkal és visszhanggal szeretkeztünk
Ugyanúgy mint korábban az első órában amikor összefutottunk
Mielőtt hallottuk volna a vándorok dúdolását kísérve
A reményt vesztett karavánok tevéinek a lábainak dobogásától
Amíg abba nem hagyjuk a szerelmet,
Egyre csak böjtölni és imádkozni kell. Látogatóba jön a halál
Mindenki kitárulkozik saját testünket fogyasztjuk
Mert csak így érezzük az életet
És a szerelmet mit isten adott, miközben énekelnek a vándorok.

LÉGKÖR (*Suasana*)

A riasztás suttogva érkezett
Az emlékezet összezavarodott
A szenvedély vén csizmát öltött
Nem tudni hová kívánja áthelyezni magát az öntudat
Ez egy gyermekdal
Elűzi a nyugtalanságot
Ima elalvás előtt
Holnap újra jön a reggel
Üdvözlét hoz
A közömbösöktől
Már mindenkinek megbocsátottunk
Ezért boldogok vagyunk

MUDA WIJAYA

A TENGER REPERTOÁRJA I

(repertoar laut I)

az összeütközés éjjelén
a tengert lerövidíti a még nem ismert épp születő csatorna
birkóznak a partok
felfogják a kanyart
egy csónak
hullám forгатja remeg
óra óra után horgony nélkül
nem jön a kikötő parancsnoka
nem jön a főnök
szomorúan emlékezünk a szerencsétlenségre
a jelzések a mélybe süllyedtek
a tenger eszeveszett sikolya
takarja el a szemem

A TENGER REPERTOÁRJA II

sirályok zajos serege
tér vissza a szigetről
szárnyukat mártogatva
a hullám-habba
a férfiak is
a nők is
viselik a tenger jelét
só csövek ütötte
véres nyomok
vitorlafoszlányok
az elkezdődött éjszaka töredékei
férfiak és nők incselkednek
válluk felett szentjánosbogarak

MUHAMMAD IBRAHIM ILYAS
(1963)

KŐ INTROSPEKCIÓ
(*Introspeksi Batu*)

az álom melenget, az égbolt lángol
kő zár be, képeket hívok elő
csendben, hogy el ne fuss
töviseket kell eresztenem az ereimbe

ami az álmaim mentén emelkedik nem csak kő-boltív
kevés könnycsepp szárad és grimaszokat látok
a lábon terjeszkedik a fekély
felfakadó fekélyek térképen vonalak

az idő útja elnyúlik, félretették a sót
több tíz kéz nyúlik vonalak ezrei

szinte sütöm a föld pusztaságát
üdvözlettel a válasz megkövült érzések
sokaságára

széthintett szenvedélyem mentén nem csak a remény szétszórt
kő-alapja nyomja a mellet és fojtja el a sírást
fülön furunkulus megrepedt szemgolyó
és a sors ismeretlen kézzel megmérgezett gyümölcse

puff, hirtelen ledobta az emlékek fatálcáját
a mellből fájdalom fröccsen
kőnek csapódik a tükör
 szenvedélyem simogatja az arcod
 mi az arcomat keresi

ez a helyzet talán komédia
a tragédia tíz kését rántotta elő
nem akarta megengedni nekem hogy felkiáltsak
a színész habozott belépni, a színpad a sírom

a kő szeret, a kő ostoba
hallottam izgatott kiáltását
a kő ádám a kő noé a kő ábrahám
a kő mózes a kő ézsaiás a kő mohamed
odamegy a követem tehozzád

visszatértem mint tanító a világba
íme a ház amit egyre csak építek
meg nem pihenek:
a kő széthasadt, vékony szállal átkötöm
és nyakláncként viselem

kéz kéz mellett kő kövön
darabokra hull a vágyam
hét tenyér kő hét tenyér vágy
a vérembe ivódott, vigyázz ima
a melengető álomra, a lángoló égboltra

RUANG RIAS
(*Catatan Ruang Rias*)

én természetesen állandóan csak takarítok
amikor megírták már az utolsó verset és nincs helye több szónak
a gyerekeim egy új nyelv keresésével vannak elfoglalva
az arcok kifényesedtek és az álmok elhomályosodtak a legendákban
előbb kopogott valaki az ajtón, te vagy én
abban reménykedve hogy még nem kell felkelni
a gyerekeim gyorsan elvonulnak
a sírfülkéhez mielőtt elválnának egymástól
és a szoba ablakánál elbújnak valahol a környéken mert mi felfalnánk
gyűjtsd meg a lámpát a díszes ablakod mellett
világítsd meg az álarcot amit felöltesz:
titkold, hogy képtelen vagy szilárdan állni vagy szimulálj még erősebben
the show must go on, vár a színpad
hátról vagy elől a nézők előrántják a fegyvert
hamar megtudod
hiszen ők mindig sokkal tökéletesebben játszanak mint maguk a színészek
én rendet csinállok
mielőtt a gyerekeim megteremtik az új nyelvet
ami nem ad helyet a látogatásomnak
temessetek el engem

240497

UENO, NINE YEARS AND TWO MONTHS, LATER

A táskában, amikor meglátogatott téged, méreg volt, *bisa* és *tuba*,
éppúgy a napi menü, és elolvasta az étlapon
Ki akarta tudni, még kételkedett ugyanazon az éjjelen,
az égen ab-abu halak, hullottak a csillagok, égették az összeszorított öklöket
A leveledben, tükörben néztem magam. Börtönbe zárt szavak sora:
„az egyedülléted virág egy gazdátlan kertben,
nem tudtam megtiltani a kezemnek, hogy leszakítsa”
Egy másik napon, amikor egy magányos ueno lángolt,
Nem akarta félbeszakítani mély álmodat
Korábban, amikor lehetett még emlékezni, ezt írtam,
„a magányom, lehet, valóban egy virág,
nem tilthattam meg a vérednek, hogy átfolyjon a méreg, *bisa* és *tuba*

RESTLESS IN VIOLET

Fur atma, didit, iza, rafrak, rifka

Hogyan válaszoljak a kérdésre most arról ami fennmaradt a szerencsétlenség után?
Ezernyi baj nőtt ki a lábamból és a kezemből, szétterjedtem ezen a réten, szétkúsztam és
kieresztettem a bajt, sorba rendeződött az idő-kirakatban előtted,
kinyújtózkodott az örök baj: a képmutatás!
Nehéz megmagyaráznom a szomorúságot, ami mintegy görönggyé tömörült és
megkeményedett. Szűrő fájdalom ami terjed minden érben, valójában nem is csak a szeretetet
manifesztálja, hanem s némaságba torkoló szenvedélyt: nincs reinkarnáció!

A gyermekeim szeretik,
amikor a tik-tak jelzi a percet az órát a hónapot az évet az idő befejeződésekor, mi néha
megesik, én ott vagyok, játszom a fájdalommal, ami
ugyanolyan dallamot idéz elő: a metamorfózis rögeszme, az öröm illúzió, a Hold és a
csillagok harcának a rítusa, legyőzve az idő folyását és megállását, amiből évszakok születnek.
A földrengéssel sújtott országban mindig felkel a Nap, az urak emlékeken alkudoznak, nem
tudják eldönteni, ki legyen előbb öngyilkos.

Amikor végül megérik, hogy én elmegyek és eltűnök, ez már szükséges valami, nem az
utolsó történet. A szeretet a falban lehajtja a fejét: sepukku

Seusai gempu, 2009. szeptember 30.

2010. JÚNIUS 6.-I FELJEGYZÉS

(Catatan 6 Juni 2010)

furlaras

miközben tanítod a tanítványaid írni olvasni
ott árad az ereidben Palesztina fájdalma
egy bizonyos rachel coti elment
ezernyi szerelmet taposnak el a zsidó tankok

mindig, amikor reggel ébredek
hallom a csapból csurogni a vizet
amikor az osztályban átveszem a híreket
hogy mennyi vér folyt az egész földrészen

E területen
hajlandóak emberré lenni:
nem csak hatalommá
s egyidejűleg rabszolgákká is
a vezetőség ők a nép vezérei
messzire távoztak a tökéletes vezetés elvétől

látom a szemüveg alatt sír
a szemed amikor halk
kiáltás gurul feléd Gházából
a vén világ befogja a szájukat

MEGLÁTOGATTAM MAROKKÓT

(Menjelang Maghrib)

Az alkony, ami kendőt dobott a fejedre, csak egy keskeny ösvény az idő szőnyegén, mi szenvedélytől hullámszik. Tudod, létezik másik szeretet is ami nem tiltja meg hogy továbbra is tanulmányozzam a születés sírás-versét.

A hatalmasan elterülő homoksivatag sohasem kényszerített és én nem vagyok több, mint ez porszem. Őszinte a nyomom. Az emlék harmatcseppé változik, hogy elpárologjon és mint levegő terjengjen körülöttem.

Miután lenyugszik a nap, az éj a takaróját készül rád vetni. A gyerekek mély álomba merülnek, és a sötétet betakarom zajaidat. Aludjatok nyugodtan, énnekem el kell mennem. Amikor az egész égbolt már a történelmetől visszhangzik, az abba nem marad, zúg, remeg és engem is megráz.

2010. szeptember 29.

FELHŐ A FELSŐ FOLYÁSNÁL

(Gabak di Hulu)

valóban nem könnyű kikeltetni a pontból egy vonalat
különösen egy olyan vonalat, ami kép vagy betű
és a szavak könnyen átváltozhatnak méreggé
és kitölti a hézagot az álom és az ébrenlét között

fájó kővé változom az idő testében
virrasztva a partok mentén
az országban ami veszélyes vitákba merült
gyógyírként ezernyi sansavirágot hozva

amikor fájó kővé változik, nézd figyelmesen, hogyan zokog anya
nem ő az aki a szívébe akarja zárni a gyerekeket
de törpe lelke miatt a szeretet ajtaját
bambuszkésekkel darabokra szabdalták

a bajok sorokban sebeztek meg a tenyeredet
a kés alig változott hadsereggé a kezeden
mozdulataimnak és kezdeményezéseimnek megfelelően
a szerencsétlenségből csak újabb áru lett
a gyermekem, a gyermeked és anya gyermekei
át- meg átjárják a porlepte álmokat

az idő felső folyásától az alsó folyásig egy új nap
a gyerekek ellenségesen nyilatkoznak az anyaméhről
a hegyek és szigetek okozzák a hajótöréseket

rejtsd el a bajodat, anya,
elég az unokámnak egy malin
egy küszöbök nélküli világ fájdalma

2010. december 10.

AMIKOR VÉRZIK AZ ORSZÁGOM

(Bila negeriku berdarah)

Amikor vérzik az országom, milyen színe van a másik földnek?
A térképen a dzsungel gőzölög, a világmindenség bajban van
A gyermekem elmenekült az elhagyott kertektől és a lába körül tekergő hazugságoktól

Apák szeretet-fonalát húzta és tekerte maga köré
Festők küzdenek kifeszített fekete vászonnal
próbálják bezárni a történelem vörös kapuját

Mi az, mit tennem kell, amikor vérzik az országom?
Nem tudom, hogy milyen a másik föld színe.
Dübörgő betűk feszítik szét ereimet és hasítják ketté a mellemet
mi nem zárja magába a hangokat és a metaforákat.

Amikor az országom vérzik
megsebesül a kultúra
én erősebb vagyok a szó hatalmánál

2010. 10. 22.

EGY ANYA, A SZERENCSETLENSÉG-ORSZÁG POLGÁRA

(Seorang Ibu, Warga Negeri Bencana)

Egy anya, a Szerencsétlenség-ország polgára, egy örök anya
visszafojtott zokogása, csak az az állandó eltitkolt zokogás

óvatosan, miközben reménnyel táplál, így suttog:
„csak a lábad szoktattuk hozzá, hogy biztosan fussál,
fel kellett készülnöd az evakuálásra
megbocsátásodat rejtse a melledbe
a kormányzóság ülésezik, a számok és frázisok csapdájában
előre jelzik az áldozatok számát és előre kiszámítják, hogy mennyi segítségre lesz szükség

óvatosan, amikor telítődött a fény én figyelmesen néztem
hogyan rendeződtek függőleges sorokba a könnycseppek és vártuk
hogymeghalunk wasior, merapi és a Pagai-szigetek határán
a szenvedély a tükörbe nézett fáradtan és távolodott
mielőtt alkonyatkor besötétült és lehorgonyoztunk

egy anya, a Szerencsétlenség-ország polgára,
hallhatod hangtalan kiáltását:
„mint az idővel versenyzel, csak a szélben lépdél, állj
a habon, sohasem leszel képes fennmaradni a levegőben, az óceán vizén
lépdelni, és a szavakban, néha alázatossá válsz a sebekben, de gyakrabban felordítasz
mint a lelkek zsákmánya.”

Egy anya, a Szerencsétlenség ország polgára, igaz anya,
a szemében olvashatod:
„már régen megadtuk magunk
amikor megölték gandhit
a sebek a nap alatt
halkan sírnak”.

Egy anya, a szerencsétlenség ország polgára, igaz anya,
a zokogása abbamaradt, bánatos sírását elrejtette
tudja és hiszi, az ég nem reménytelen.

2010. november 30.

HALÁL-DALLAMOK (Lagu Kehilangan)

1

éjfélkor, ha felébredtél,
ne gyűjtsd meg a szenvedélyt
ez az évszak nem táplálja az emlékezést,
a középső koporsó már készen áll
belefáradtam az utasításokba
most a mellét szopom
várom a reggelt

2

Kezdjük el így:
az unokák mind nyugtalanul sorokban álljanak
a Napon próbáljanak megnyugodni
arcukon száradjanak meg a könnycseppek
majd te fekete esernyővel
én nem szólhatok semmit
én a mélyben leszek
amit alkonyatkor feltárnak
előtted amint lépdelsz válladon a koporsóval

3

A szertartás amit már régen elterveztem a születéskor az első sírás pillanatában
Bármerre is vagy merev tekintetemmel figyelek téged
a mozgó gépezet mindenre felügyel
nincs helye semmiféle spontán cselekedetnek, improvizációnak
a léptek pontosan meg vannak tervezve amikor a lábad megáll
leveszik a válladról a koporsót
hogy munkájukat megkezdjék az ásók meg a lapátok
gyorsan
rutinosan, megállás nélkül,
a pap már türelmetlenül vár, hogy elkezdhesse az imát
és a megdermedt test nem érzi a könnyeidet
hagyd abba
többet kell sírni

4

Siettet az idő
az ima
egyre több, ostobaságok és szenteskedés,
a sírásók már temetik is be a Mekka felé néző sírgödröt
a szeretet és a tömjén illata száll körötted
de mindjárt idegenné válik és tovatűnik az álmodból
amikor az üdvözlétet akarod elmondani
a jázmint a sírkő jobb oldalán ülted el

5

igen, mindjárt eljutunk az imaházba
kinyitunk néhány ajtót
több tíz kéz emelkedik a levegőbe
több száz kéz már régóta vár
több millió kéz megdermedt
milliárd több milliárd kéz már korábban elkezdte
és az előimádkozók nagyszerű színészek
készek mormolva siratni
továbbra is tanúskodom
még mielőtt elsuttogom legyen az messze
amikor elválik a nappal és az éjszaka
kell levetni az emlékeket a melledről

6.

csak tíz-húsz centire állsz a felfelé néző arctól
a kezek némán csapkodva a levegőt hasítják fel az eget
az előimádkozó nem képes elmondani az imát
hirtelen mindenki magához tér a szemét mereszti
a fejük feletti térbe ami kezekkel telt meg
mintha ujj-dzsungel lenne
mindenki kapdos valami után
egyetlen mormogás sem hallatszik
látod
vér fakad minden ujjból
átszivárogoz az ujjak között
lecsurog a kézfejekre és a tenyerekre
és megalvad a csuklókon

7

miért írom ezt egy távoli napon
még mielőtt jelen lennél ebben a tragédiában
nem én magam vezetem az autót
te látod a kezemet a kezek között
igen, lent van a tested
a vér a kezedre csorog
friss, szétárad és elpárolog

gyorsan elolvadnak az ábrándok és a meggyőződések
amik szintén vérvörösek

8
sohasem szerettél semmilyen dallamot
a szemedben lángra lobbant rock ritmusát
s vele együtt ugyanabban a percben
te már elvesztettél egy másik melódiát is
így
mielőtt én dallammá válnék
te már korábban eltűnsz

9
a hajnal szélén amikor hirtelen felocsúdsz az álmodból
nem én vagyok aki remeg a szenvedélytől
a sírom már kiásva
én benne halkán zokogom az utolsó sorokat.

INDONÉZIÁHOZ, A SZABADSÁGRÓL (*Pada Indonesia, tentang merdeka*)

1
Végre eljutottam az idő térbe. Nincs sem ajtaja, sem ablaka. A szél - a halál,
a lég - üres. Az idő és az évszakok mozdulatlanok. Nincs fény. Nincs sötétség.
Ápolhatom a sebeinket.
Eljött a nap. Nyugtalan, mint egy kőszobor, amit napról napra óvatosan vések.
Egész idő alatt csak tapogatózom, egyre várok. Habozva vizsgálgom ezt a kultúrát.

2
Mit mondok a szabadságról? Számok és emlékek hullámoznak erre-arra, számsorok
válnak egyre hosszabb vonalakká, amikor csak lehetőségem nyílik arra, hogy rajtuk
járjak. Konkrét megjegyzés, ami se nem bátor és még csak szabaddá sem képes tenni
a gyanú kanyargós útját. Mint a remény nehéz labirintusa, mennyire is középszerű
álom: pontok és vonalak sokasága, mi a gyermekkorom óta állandóan alakul.
Mindig közeledik az idő, az arcom egyre világosabban mutatja a múlt vonalait.
Amíg az ablakomon kívül vagyunk, a szél és az átlagos idő játszik velünk, ki tépte
szét korábban a szemfedőmet?

A nyugtalan idő.
A véres szenvedély.

3
kibontott vitorlák, erősen hullámozó tenger,
a csónak mégis biztosan halad előre.
egész évszázadokig várjál
ne haragudj, hogy nem tudok megállni

A gyermekeim az Indonéz Lobogó alatt fognak állni.
Olvassák nekem ezt a feljegyzést.
A szél és az idő a kenang fa alatt rohan,
a törzsét átfonja a hajam.

De tudjátok,
mit gondolok a szabadságról.

4

Áttanulmányozom a történelem lábnyomait
Mint tésztát gyúrom a nyugtalan időt
Rendbe teszem a véres vágynakat
Még nem tévesztettük el az irányt.

5

Végre eljutottam az idő térbe. Nincs sem ajtaja, sem ablaka. A szél - a halál,
a lég - üres.
Mielőtt eljött az a nap,
mit kívántok, hogy elmondjam az évfordulódon?
Alhamdulillah?
Alhamdulillah!

Indonézia ötven éve szabad

SZÍNES ÉJSZAKA, 1

(Malam warna warni, 1)

Amikor színe van az éjszakának,
mennyi a tiszta szenvedély, amit te készítettél elő visszatérésemhez?
Mint tudod,
a távozás mindig nyomot hagy a réten a visszatéréshez,
és az álom mindig a nyugtalanságunk játéka.
Kezdd el a számlálást, meddig tart az út, már készülődöm.
Állj az ajtó elé, a hideg évszak szele, amit innen fújok, viszi neked
az emlékeket.
Bár keserű, reményekkel teli.
Valóban
te tervezted meg a jövőmet, és én elfogadtam.
Íme, miért nem akarom igazán, hogy elindulj e pillanatban.
Inkább imádkozz egy kicsit, jobb ha én csak pár levelet hozok, amiket
nem tudtam elküldeni.
A színes országokból érkezett egy új levél, amit én írtam,
hogy beteljesüljön az éjszaka, s letörjem alvásod fáiról a tüskéket.
Nem kell nyugtatgatnom, hogy abbahagyd a sírást,
mert jól ismered az időjárás-változást.
Amikor meglátod az éjszakában a színeket, azok nem a hazugság gyümölcsei.
Nem feledkeztem meg arról, hogy őszinte vagy.

Én örökkön hálás maradok,
de egyre ömlik a vér, mert fáj az ütőér.

1997, Uemine, Yono-shi, Saitama-ken, Japán

VÁRAKOZÁS (Penantian)

Várok. Igen, várok. A várakozás elnehezedett, a vállamra telepszik. Az idő minden szelete tele van vele, a nappal minden mozdulata. De én továbbra is várok, ez a várakozás már a szívembe fészkelte magát.

Az égbolt elengedte magát a szigetek fölött, minden vándor fölé keserű égbolt borul. És boldogtalanság! Még nem hagyom abba, csak várok és várok. Habár abba sem marad, szertefoszlik a remény, és tüskés lesz a szeretet, az aortákba, a vénákba fúrja magát, felduzzad és a szívbe ereszt gyökeret.

Gyermekek, hová folynak a könnyeid, mert a földem már nem tudja mind magába szívni? Hová ömlik a véred és a verejtéked, mert a beton és a cement betömött minden pórust? Talán az, ami eláraszt minket, sorokban áll, a baj és a szerencsétlenségek felsorakoztak, mint hadsereg?

...

Várok. Igen, várok. A várakozás elnehezedett, a mellemre telepszik, és a remény megnőtt, kiáltozik. És majd feltámad az emlék, kétségbeeséssé válik. De én továbbra is várok.

Megnövekedett bánat szorongatja a nyakizmait: korrupció, tsunami, az erők szétválása, a sidoarja sara, pénzmosás, földrengés, választási csalások, árvíz, kábítószer, illegális erdőirtás, globalizáció és még egy sor hír különböző szenvedésekről.

Gyermekek, merre ömlik előttem a vízzé vált idő, mert én már üvegházzá változtam, elnyeltem az ózonodat és büszkén tartom magam? Merre megyek én, miközben már te eltemeted az egész vidéket, amit már elzálogosítottál, a beruházó kezei érintik a tested, lefoglalják minden álmodat?

.....

Így van. Egyre csak várok.

Írom ezt a verset a várakozásról, mintegy a vándorlásról, kinyilatkoztatást.

Erről a várakozásról úgy nyilatkozom, mint valamilyen szent kezdetről.

Mert tudom, hogy eljön a Messiás

Mert biztos vagyok az Öröklétben

Mert biztos vagyok az Igazságban

És várok

Padang, 2007. november 2.

MUSTOFA W. HASYIM
(1954)

EGY COMBCSONT MINT SÍP

Egy combcsont
mint síp szól
egy gitár húrjait
az éj pengeti

MAGAS ÉPÜLET
(*geding agung*)

Kinek
építenek palotát?
A szélnek
mi átjár rajta

VONAT-NYELV
(*bahasa kereta*)

Hallgasd
a vonat-nyelvet
Mindig ott vannak
az ablakok

HOSSZÚ HAJ
(*rambut yang panjang*)

Hagyd abba
a tevékenységet
A hosszú haj gyökerei
az ima mélyébe érnek

ORKÁN-KERESKEDELEM
(*mnjual prahara*)

Add el az orkánt
negyed áron
Add el a csendet
halál-áron

ARC A MEDENCÉBEN

(wajah di kolam)

Még mindig ott az arc
a sötét medencében

Még mindig ott a nyom
a megsebzett ünnepen

A BESZÁMOLÓN MEGAKADTAK A SZAVAK

(Di pidato merobek kata)

A beszámolón
megakadtak a szavak

könnycsepp
gyógyítja a könnycseppet

MARLBOROUGH

(maliboro)

márka eső
egy városban

koldusok
kártyáznak

JOB B EGY HÁZ

(memilih rumah)

jobb egy ház
mint egy udvar

jobb izgulni
mint határozni

EGY FOLYÓ

(sebuah sungai)

Egy folyót
sohasem lehet gyűlölni

a rendeltetése folyni
és tisztán tartani a lélek útjait

IDŐ-NEVELÉS
(*Menanam waktu*)

A név
szerelemtől terhes

Vágyat szül
időt kíván nevelni

NINCS FALEVÉL
(*tak ada daun*)

A városban
nincs falevél
nincs virág és gyökér
csak érett gyümölcs

KÉPEK
(*lukisan*)

Egymással versengő képek
küldik tovább magukat
örökkön
türelmetlenül

AZ IDŐ
(*Waktu*)

Az idő olyan
mint a hó
megfagyasztja a beszélgetést
felforrósítja a haragot
Az idő olyan
mint az eső
Az ég üdvözlését hozza
az évszakoknak

BESZÉL A KŐ
(*Berkata batu*)

Beszél
a kő
egy
kőhöz

Beszél
a kő
találkozott
egy kővel

SZERELEM
(*Cinta*)

Puha
mell
szertefoszló
álom
mindent
fény ölel át

EGY TÓ UTÁN VÁGYAKOZOM
(*Mengenang danau*)

Egy tó után
vágyakozom
a néma
halak után

BAZÁR
(*Pasar*)

A bazár
felforralja az árakat
az autó
már nem tér vissza

LEVÉL
(*Surat*)

A levélnek
nincsen vége
a titok
nem érkezett meg

HÁZ
(*Rumah*)

A ház
elrejtett egy szívet
a gyerekek
ezt mondják: egy seb

A SZENVEDÉLY FÁJA
(*Lembayung rindu*)

A szenvedély
fája
Csillogó
késpenge

VÁROS
(*Kota*)

Város
alkonyatkor
tóparti
vacsora

HAJÓ
(*Kapal*)

csókolózó
ajkak és kardmarkolat
egy hajó
fut be a kikötőbe

ASZTAL
(*Meja*)

„Az asztal körül
beszélgetsetek!”
felhevült mellek
forró sült banán

EGY TOJÁS SZÓLÍT

(Telur memanggil)

Egy tojás
szólít

egy rajz
visszakiált

AZ ÜGYÉSZSÉG ÉPÜLETE

(Gedung Agung)

Kinek emelték
ezt a palotát

a vándor
szeleknek

AZ AUTÓK NYELVE

(Bahasa kereta)

az autók nyelvét
hallgatom

mindig itt
az ablak

DEREKA MINT FURULYA

(Paha bagai sulong)

Dereka mint
furulya

gitár-húr
érintette éjszaka

ELADOM AZ ORKÁNT

(Menjual prahara)

Eladom az orkánt
az ára egy derék

eladom a csendet
az ára a halál

KIVÁLASZTOTTAM EGY HÁZAT
(*memilih rumah*)

Kiválasztottam egy házat
hogy ellensúlyozza az udvart
kiválasztottam a nyugtalanságot
hogy ellensúlyozza a beszélgetést

NINCS FALEVÉL
(*Tak ada daun*)

a városban
nincs falevél
nincs virág nincs gyökér
csupán égett gyümölcs

A HOLD
(*Bulan*)

Éjjel leszáll
a hold
megsebesíti
a mezőt

A SZENVEDÉLY ARCA
(*Wajah rindu*)

Életre kel
a szenvedély arca
levél
szavak nélkül

EGY FOLYÓ
(*Sebuah sungai*)

valójában
a folyó sohasem gyűlölködik
Parancsra folyik
mossa a lélek medrét

IDŐT VETEK
(*Menanam waktu*)

Szerelemmel terhes
név
szenvedélyből születve
időt akarok vetni

ISTEN ÉS A GALAMB
(*Tuhan dan burung dara*)

Isten és a galamb
nem találkozott ismét Mózással (Musa)
a tágas mezőn
a szél jár fel-alá

TÜKÖR
(*Cermin*)

egy idő rágta
tükör
kiszabadulni kívánó
mozgó arcok

EGY LEÉGETT ÉPÜLET ELŐTT

egy leégett épület előtt
a sötétben árusok kiáltoznak
mennyibe kerülhetnek
ezek a szavak?

AMI ALATTUK VAN
(*Kedalaman*)

szeretném megvizsgálni a körmeidet
mielőtt megcsókolom az ujjaidat
szeretném megszámolni a hajszálaidat
mielőtt megcsókolom ami alattuk van

ILLATOS HÁZ

(Rumah yang harum)

Szavaktól és fénytől
illatos ház
virággal szóló
test

NEVET KERESSEK

(Mencari nama)

A nevedet keresem
a már megunt nevek között
felcsillan a neved
és belemar a mellembe

SZENT ÉJSZAKA

(Malam suci)

szent éjszaka
kedves lámpák sora ég
gyermek születnek
átkelnek az álmokon

EGY ÖREG HÁZ

(Rumah tua)

egy öreg ház
áll egyenesen magában
görnyedt nagyapám
követ és jambu-fát ültet

NÉZEM AZ ÁRADÁST

(Memandang banjir)

Mindenki szinte versengve rohan
lefelé a folyón
csupán a halak szállnak szembe
az árral felfelé a folyón

FÁK
(*pohon*)

A fák miért nem
kötelesek elvándorolni?

Mert a fák feladata átfúrni a követ
egyesíteni a távoli s a közeli forrás vizét
Mert a fák kötelessége magokat hinteni
és szétzúzni az elkövetkező idők titkait

KÓHALOM
(*Bukit batu*)

Széthasítja az időt
összekapcsolja a szelet és a évszakokat
a vándor
ritkán jön vissza
az események darabokra hullanak
belőlük áll össze a föld

ÖREG MEDENCE
(*ngan tua*)

öreg medence
mohával erezett
a szegélye emlékekből
Mindig ugyanannyi benne a víz
A lelkében csintalan gyerekek ugrálnak
Majd ismét
csendes

NAP A PALOTA MÖGÖTT
(*Matahari di belakang istana*)

A Nap a palota mögött
gyorsan alkonyodik
A fű örül
az éjszaka a fények ünnepe
„Mert a palota
teljesen néma”
egy szerelmes nő
figyel, megfagyott, régi rajz

MINT ERDŐ
(*Seperti hutan*)

Mint erdő
a bűzlő falu
egy lépésnyi az utca
mi a mennybe vezet

A GYEREKEK VIRÁGOT HORDANAK
(*Anak-nak membawa bunga*)

A gyerekek virágot hordanak
a mellükön

Szívek dobognak
körben ősi dallam hangzik

Lassan
kis utca lüktet

ÁLDOZATI EDÉNY A HÁZ ELŐTT
(*Padasan di depan rumah*)

Ismét le akarom mosni
az időtől és a kérdések köveitől barázdált arcomat

nem az ima
előtt

csak úgy finoman
mert még hosszú idő után is érzem a szagot

túl sok a félreértés
mi mérgezi a kertet - suttogtam

NANANG SURYADI
(1973)

LABIRINTUS
(*Losong Labirin*)

kövesd a labirintust, végtelen, jaj, a fény, hol a fény,
ameddig csak elér a tekintet, hang hallatszik, hasonlóan,
mint egy emlék, zúg, zeng, kong a fejben, kövesd a labirintust,
nincs vége, keresd a fényt, keresd a hangot, keresd a szerelem arcát
önmagadban

MINT AZ ÁRNYÉK
(*Sebagai bayang*)

mint az árnyék távolodik a vége felé közeledik
a szélhez
árad szét a fény a világosság hiányzik neked a világosság
nem is cseng emlékek harangoznak
te öreg, olykor teljesen fiatal hold
a telihold elúzi a világosságot a félhomályba
az egész meredélyt elnyeli

MINT A CSEND
(*Sebagai kesunyian*)

mint a csend, így szereti a rák, a sarokban, ami
megmaradt minden emlékből
egy sor tégl tégl mellett önmagáról álmodik
a vég egy bástya, halk suttogásod, az örökös szélben
emelkedik
a szenvedély felszáll a néma égbolt felé, ahonnan
nem jön válasz

EMLÉK (1)
(*Kenangan (1)*)

lehet
mint harang
hosszan szól
lehet
mint fatörzs
meggörnyed és belepi a penész
lehet...

EMLÉK (2)
/Kenangan (2)/

ugyanúgy
mint a gyorsan múló napokra
gondolunk az emlékekre egymás után
lehet megkönnyezzük
vagy megmosolyogjuk őket

EGY SÁRKÁNY
(Seekor naga)

Egy sárkány, mintha megbolondult volna
szélsebesen tekereg a mellemben
észre sem venni az időt
amint ontja a pofájából a tüzet
a forrósága nem hagy alább
csurog tüzes könnye
örök vágya az hogy minden
szénné hamuvá égjen
bennem az örült sárkány
versekkel jósol

BALI-ÖBÖL
(Selat Bali)

Korom fekete éjjel és egy fényfolt mellett
is van álom
Te vagy az

LEGIAN
(Legian szálloda Bali sziget partján)

nem látom az arcodat
a mennydörgések közepette
de kinek az arca táncol
e fülsiketítő zenében
a tiéd?
az alkonyatban egymáshoz csapódnak

MINT SZABAD VERS

(Sebagai sunyi puisi)

mint szabad vers örvénylik benned
mint labirintus hol a válasz
mint fény
de hol a part csendben ölelem önmagam

SZÓ-MADARAK

(Burung kata-kata)

szavak milliói szállnak fel az égbe
nem egy meghatározott helyre
(repülnek, pontosan nem tudni hová)
szálló szó-madarak támadnak az égre
a visszautat keresve
felhőknek ütődnek
a levegőnek ütődnek a holdnak ütődnek
csillagoknak ütődnek, ködnek
ütődnek, meteoroknak ütődnek
aszteroidoknak ütődnek, a fekete
lyuknak ütődnek
- hol van a Szavak Királyának a trónja?

EGY FEKETE KŐ

(Batu hitam)

Egy fekete kő, fekete kő zuhant le egy sötét éjjelen
a távoli égből
az ősök idejéből
egy fekete kő, fekete kő egy sarokban hever
mint egy messzi emlék, egy fekete kő az ismeretlen térből
mely órában
hullócsillag-szavad a törékeny éjszakában
a férfiak is megremegtek, mert üzenetet hozott
a messzi pokolból

NIKEN PRATIWI
(1985)

(fogom a párnát...)
(*ku ambil bantal*)

fogom a párnát
becsukom a szemem
belevéslek az agyamba
elmosolyodom amikor látlak a képzeletemben
tudom majd az álmomban is láthatlak

KEN ATIK DJATMIKO

(A harag - vakság...)

A harag - vakság

a harag - megsebesülés

a harag - betegség

a harag - némaság

a harag - halál

A HARAG - TILALOM

PADANGLUA MANYUSUN KABA

A MI NŐINK

(Perempuan perempuan kami)

Ezek a mi nőink:
A nagyanyám.
Az anyám.
A feleségem.
A lányom meg a nővérem.

(Nem kábítószer...)

Nem kábítószer
árulok.
Érzéseket kínálok
neked.

SAPARDI DJOKO DAMONO

KI VAGY TE

(Siapakah engkau)

Ádám vagyok,
aki megettem azt az almát:
Ádám, aki egyszerre tudatára ébredt önmagának,
megijedt és elszégyellte magát.
Ádám vagyok, aki ezután megértette
mi a jó és mi a rossz, és megpróbált átugrani
az egyik bűnből a másikba;
Ádám, aki állandóan kételkedik
önmagában,
és igyekszik eltakarni az arcát.
Ádám vagyok, nem más, aki
az idő és a tér hálójában
dobálja magát,
nem talál segítséget a realitásban,
a Paradicsom elveszett,
az öntudat és a gyanakvás egyre nagyobb
kételkedem önmagam létében,
Ádám vagyok,
aki hallotta Isten hangját:
Búcsúzom, Ádám!

HIRTELEN MEGSZÓLAL AZ ÉJSZAKA

(Tiba-tiba malam pun risik)

hirtelen megszólal az éjszaka
ezernyi suttogás
hirtelen megérted
az egyetlen Szomorúságot

PILLANAT AZ ELVÁLÁS ELŐTT

(Saat sebelum berangkat)

miért beszélgetünk mi még mindig
majdnem teljesen besötétedett
ezernyi szó rejlik a verssorok között
az egyre tisztább térben, a teliholdas világban
amíg csak meg nem kérdezi valaki
miért változik meg egyszerre az évszak
ahol vagyunk. Amikor valaki már képtelen várakozni
kint a halott menet vár

A TÉR (*Jarak*)

és Ádám leszállt az erdőkbe
beleveszett a legendák sűrűjébe
mi egyszerre csak felnézünk
innen az égre: üres és néma

DÉLUTÁN EGY PARKBAN (*Sebuah taman sore hari*)

A kicsi madár szárnyairól
csend csöpg, az én csendem
amikor a város egyik parkjában ülök
falevél hull a padra mint egy álom
a jöttöm és a távozásom között
a távolban egy harang kong
az örökkévalóság szól a szívhez
majd a földhöz. Én itt várok

REGGELI VARIÁCIÓK (*Variasi pada suatu pagi*)

1

Kezdetben volt a köd, és a ködben
harangzúgás, amikor lehullott egy magányos levél,
félálomban, a parton távozott,
hallhattad a hangos sóhajt

2

és a fény (ami először öntött el téged)
dalolva egy szitakötőnek, lepkének és virágnak, a fény
(ami madár-csicsergéssel zokog) egyszerre elfogyott
egy vén levélen, lassan elégett, maradéktalanul

3

árnyékokká változott. Árnyékokká, amik hirtelen megremegtek
amikor egy madár csapott le a szitakötőre
(jó reggelt első Napsugár) nyugtalanul remegve
amikor egy sereg lepke verekedve ereszkedett le a nedves földre.

BETEGSÉG IDEJÉN

(Dalam sakit)

Amikor szól a harang,
félbeszakad a beszélgetés, megint várunk,
súgva mondod: ki jön még,
ki találkozik még vele a szomorú úton?

Ebben a szobában visszhangba rejtőzünk. Kint éjjel-nappal
titokban figyelünk
és újból beszélgetni kezdünk, mintegy örökké
csak arra várnánk, hogy megkonduljon a harang.

SZONETT X

(Sonnet X)

Ki karcolja a kék eget
Ki hasít bele az elvonuló felhőkbe
Ki kristályosítja a ködöt
Ki kopog az elszáradt virágon
Ki oldódik fel a lila színben
Ki lélegzik az idő másodperceiben
Ki halad el minden mellett amikor kinyitom az ajtót
Ki olvad el a tekintetem alatt
Ki beszél a szavaim közötti résben
Ki jajgat szótlanságom árnyékai között
Ki jön vadászni hogy találkozzon velem
Ki tépi szét egyszerre a fátylamat
Ki robban fel bennem
: ki vagyok Én

KÉT VERS UGYANAZZAL A CÍMMEL

(Dua sajak di bawah satu kata)

1

vér folyik a mezőn. Ki ez az
áldozati állat, testvér
utána csend. Mennyi ideig szenvedett
miután elkergetett onnan minket
a kis felhők felismerték, kiabáltak:
megölték Ábelt. A vér jajongva hívta az Urat
(én a te oldaladon álok, testvér, nézz előre
még mindig maró a vér szaga. Világgá megyünk)

2

ha a Te neved a Csend, rendben van,
hogy délben újra találkoztunk, azután
hogy megöltem azt a gyereket. A mező közepén
magamra maradtam sokáig szembeszálltam a

Nappal. És te is itt vagy. Nézd a testvérem
vérétől mocskos két kezem. A fák még
egyenesen állnak, meg kell érteniük
a hívő, de az úton eltévedt

ember szeretetét. Megöltem Ábelt, akié most
a világ megsértése, az emberiség első jele,
még vonulnak az égen a felhők, a szél továbbra is
cibálja a leveleket: minden a te nevedben: Csend

SZEMERKÉLŐ ESŐ MALANG, JALAN JAKARTA

(Gerimis kecil di Jalan Jakarta, Malang)

mintha az utca végén beszélne
(hideg van, hirtelen szemerkélni kezd,
mintha kiáltanál ott a kanyarban
hogy szomorkodjunk újra)

hogy térjünk vissza a szenvedélyhez
a hosszúsághoz és a félelemhez
mintha lámpával adnál jeleket
hogy válaszoljak neked, Teneked

SOETAN RADJO PAMOENTJAK
(1970)

ANNYIRA FÁRADT
(*Selepas rangah*)

Sutan a szobában áll
Mit tegyen a kezével?
Fogja a vén fadobozt a szekrény tetején
Kinyitja a zárat
Átkutat minden sarkot
Nem találja az örökséget
Sutan kábultan számlál
Leül elgondolkodik
Felnéz a magasba
Vége a szurokfekete éjszakának
Már hajnal van
Visszaemlékezik hogy ott is volt
Felmászik a fára
Lent áll a barátja megkérdezi
Sutan, mit csinálsz?
Keresem még mielőtt eltűnne
Folyik az árral a folyó medrében
Egy sárga kókuszpálma áll
Egy érett kókusz beleesett a vízbe
Sutan futásnak ered
Beleütközik valamibe
A lába véres nem poros
Az útról a barátja kérdi
Sutan mit csinálsz?
Nézem mielőtt elúszna
Mennyire fáradt
Sutan megszólal
Keresem mielőtt eltűnne
Nézem mielőtt elúszik
Felkeltem az alvót
Az eszébe juttatom ha elfelejtette

NE ZÁRJÁTOK BÖRTÖNBE AZ ÉJSZAKÁT
(*Jangan mengeram malam*)

Bealkonyodott
majd jött az éj
Egyre lejjebb ereszkedett az égbolt
Egy ember rőzsét gyújtott
Egy paraszt meg egy halász
egy bambuszkunyhó falának dőlve üldögélt

nem messze egy vén szentély magas oszlopánál
megszólalt a rőzsessedő
Mindjárt leszáll az éj
és énnekem lámpa nélkül kell rőzsét szednem
A paraszt meg a halász nem szólalt meg
csak sóhajukat lehetett hallani
Majd halkán megszólalt a paraszt
nem érezni hogy szél lenne
egyre nagyobb a hőség
sajnos ez a sorsunk
a rizsre nézd szárazság jár
a rőzsessedő és a halász hallgatott
csak a sóhajukat lehetett hallani
Megszólalt a halász
eltűnt a horog
amire a csalétket akartam felszúrni
a csaléteknek is elfogyhat
a vize
Ekkor mindenki hallgatott
sóhajok börtönébe
zárták az éjszakát
egy öregember jött
a szeme gyenge fénye elé
emelt egy könyvet
öregek, mondta
ne zárjátok börtönbe az éjszakát
olvassátok ezt a vén könyvet
amíg van egy kis világosság
ebben mindenre találtok választ

SUBAGIO SASTRAWARDOJO
(1924-1995)

L'ÉDUCATION SENTIMENTALE

hogy megismerjem a színeket
a virágokhoz térek vissza
tavasszal -
piros, sárga, lila - és a fű
zöldje
a föld feketéjében
hogy megtanuljam a fényt
a szem fénysugarától és a hajtól
az aranyat meg a fehéret
a tiszta égtől
vagy a meztelen testedtől amit szeretek
és a halál
fehérségétől
repdeső rovar vagyok
amit a szenvedély kerget
az egy-napos életre készen

HATÁRVIDÉK
(*Daerah perbatasan*)

Állandóan a győzelem és a halál
közti határon vagyunk. Végre dönteni
kell, nem habozhatunk tovább:
szabadságot akarunk, vagy maradjunk gyarmat.
A szabadság biztonságot és boldogságot jelent,
és önmagunk és az utódaink
megbecsülését. Vagy megfelel nekünk
a megalázás és az értelmetlen élet?
Annál jobb a halál. Dicsőségesebb a halál
és ezer évnél is tovább tart, mint
sajnálat-bilincsben élni.
Ezért őrségben kell állnunk,
és csak kúszni a város sikátoraiban
pisztollyal a derekunkon és puskával a vállunkon.
(Ma reggel elesett egy ember) az élet
kockázatot követel, és csak a halál
jelent nekünk győzelmet. Erősítsük meg a szívünket.
Kétség nem sújthat minket
a fenyegetettség gyűrűjében.
A megadás csak halál.

GYÁSZBESZÉD

(Pidato di kubur orang)

Ő túl jó volt erre a világra
amikor egy csapat betörte az ajtót
és elrabolták minden vagyonát
ő néma maradt ellenállást nem fejtett ki
és amikor arcul csapták
és a mellbe ütötték
ő néma maradt nem válaszolt
és amikor elrabolták a feleségét
és amikor megerőszakolták a lányát
ő néma maradt magába fojtotta a gyűlöletet
és amikor felgyújtották a házát
és fejbe lőtték
ő néma maradt nem bánta meg a bűneit
ő túl jó volt erre a világra

AZ ÁGY VÉGÉBEN

(Di ujung ranjang)

Amikor lefekszel aludni
nincs rá garancia
hogy még felébredsz

az alvás
csak felkészülés
egy mélyebb alvásra

az ágy végében
ott áll egy angyal
és altatódalt énekel

A SZÓ

(Kata)

Kezdetben volt a szó
Szavakból épült fel a világ
Mögöttük csak
Üres tér van és a reggeli szél

A szavak miatt félünk a szellemektől
A szavak miatt szeretjük a földet
A szavak miatt hiszünk Istenben
A szavakban küzd a sorsunk

Én ezért
bújok a szavak mögé
És süllyedek el
nyomtalanul

A VERS SZÜLETÉSE

(Lahir sajak)

A magommal terhes éjszaka
kilenc hónap után ledobja a gyereket
a földre. Az anyátlan törvénytelen gyerek
az ősi bűnt a szemöldökén
viseli. A sírása jelzi
az éhségemet, a vágyamat, a betegségemet
és a halálomat. Csókold meg a földet,
amin kinyomtatták a szenvedést. Az a te
lelked.

KARÁCSONY

(Hari Natal)

Amikor Krisztus született,
Fehér volt a világ.
Az égbolt pedig bűnöktől, vad szenvedélyektől sötét.
Lágy lett, mint egy tíznapos csecsemő keze.
Az ember ott állt hidegen, mint egy szobor,
Zavart tekintetét másfelé fordította.
Nem ömlött vér. Kain aki megölte
a fivérét, még nem született meg.
Minden fehér volt. Hó esett.
Psz! Krisztus születik.

SUNLIE THOMAS ALEXANDER
(1977)

EGY VÉN RAKTÁRHÁZ KRÓNIKÁJA
(*Silsilah ruko tua*)

ez a ház, kívülről még jól néz ki: dédapámat
melengeti, aki a vén varrógépet járattja,
mint ruhát viseli délcegsége maradékát
a raktárban és a hosszú polcokon
a haszontalan sorsot díszítő
textillel kereskedett

„a vevőktől elhagyott boltra
emlékszik aki messzi
tengerpartokon jár!”
nagyapa így ápolja a penészes emlékeket
és a falakon, az obituariumban is
poros üveggel fedett figura
mint füledten búzló emlékezet - ah, a bánat is fel van szegezve
a működési engedély és a díszoklevél között.

néha láttam apa ráncos homlokát
mint egy szabásmintát mit ő vágott ki
szétterítve rajta az álmait
egy szövetdarab - amit részben félretett
megsárgult könyvek kötegeit
az ágy alá

de nagyapa minden éjjel ott ült a belső szobában
elnyújtott hangon imádkozva - kezében a rózsafüzérrel
a remény-gyöngyszemekkel és a család bűneivel
amiket szigorúan őrzött

*„add meg nekünk a mi mindennapi kenyerünket
és bocsásd meg a vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”*

míg a fáradtság sűrűsödik a teáskanna fenekén
anya rizst főz a türelmes nagyanyától
örökölt edényben

a rendetlen konyhában tanulta hogyan legyen példás
nő, miközben azt is tanulta, hogy hogyan bánjon a gyerekekkel
hogyan maradjon hűséges és az asztalon mindig legyen étel, mi
pukkadásig nevettünk, oh legyen áldott
a nagyétkű, habár a zöldség sótlan

- oh, egyszer a varrógép kattogása
közben hallani lehet a sóhajtozást
a híg kávé miatt!

majd ha nézel, nézzél rám
elbújok, szinte kámforrá válok
az el nem adott ruhák alatt,
apa régi könyvei között
; molyokkal és természetekkel harcolok
amik az emlékekbe fészkeltek magukat
tűnj el és jelenj meg újra
miközben írom ezt a kis
önéletrajzot

Yogyakarta, 2011

KÍGYÓK LÉTRÁK

megtámasztott létra, vagy lehet egy kígyó
ami némán várakozik
az útkanyarban?
hát igen, a kétségekkel teli gyermekkoromban
találgattam a játékkocka számait
: remegve vártam
a sorsom jöttét lépéseimmel jelezve
kígyó és létra
akadály és a hogyan létrafokai
ilyen egyszerű az élet?

KÍGYÓ ÉS LÉTRA

(Ular tangga)

Apa emlékére

megtámasztott létra, vagy talán egy kígyó
ami némán várakozik
az útkanyarban?
nos igen, a kétségekkel teli kiskoromban
találgatom a kocka számát
: remegve vártam
a lépteimmel érkező sorsot
kígyó és létra,
akadály és a módozat létrafokai
az élet ilyen egyszerű?
mint játékosok, mi egyformán vakok vagyunk
néha megalázkodó (talán kisebb) a lépésünk,
mondtam, amint nézted
a kockámat (ah, a mellemet)
ami nyitva volt

de tudtuk, hogy a föld
szétteregetett térképek
amik nagyobbak és színesebbek
mint az asztalon a foltok
a létra nem mindig
felfelé nyújtózkodik?
és a kígyó néha
az ösvényre mutat
ej, hallgasd csak...
ott sziszeg a bokrok alatt

EGY BANÁNTOLVAJ TÖRTÉNETE

(*Kisah pencuri pisang*)

nagyanya emlékére

mindig vágtak ki egy banánfát.
enyvesek voltak az ujjaim.
- tényleg éhes vagy
csak a csillapíthatatlan gyermeki vágy
lopakodott lábujjhegyen az udvarba?
„ej te, kölyök, menj csak ki
innen! ne lopkodj a még
éretlen banánból!”
egyre közelebből láttam két szemed
mint lámpafényt vagy puskacsövet
amint a vadász céloz vagy
meghúzza a ravaszt
de szófogadatlanságom, mint a majomkirály szófogadatlansága,
a falánkságom, mint az esőerdőben élő
kurcaci madár falánksága
ha a raktár ajtaját szorosan bezártad
bemásztam az ablakon spirálba tekerve
Jack babját, ami mintegy forró illúziókba nőtt a magasba
és nincs patkány-kolónia az ágy alatt
mert az összest elkergette a tengerhez
a hamelini patkányfogó
akiről épp tegnap olvastam az iskolában
bölcs nagyanya add az áldásodat
hogyan megtanulhassam a banánlopást
sem a kamrában sem az ágy alatt - nem volt számodra
megbízható hely ezen a világon hogy
eldugd a vad banánt, a szelíd banánt,
a kepek és a rádza banánt - hála istennek
ott volt a hátsó udvar
add nekem a bölcsességet nagyanya
kiáltoztam újra meg újra

a jövőben ezen a vidéken
csak az enyves ujjúakat
fogják dicsőíteni, tisztelni
egyaránt az emberek és a szép angyalok

ÚJ BOLYGÓ A KÁVÉ GŐZÉBŐL (*planet baru dari seduhan kopi*)

indrian katohoz

mennyi új bolygó született
a forró víz buborékaiból, amikor kávéfőzöl?
(vagy nem úgy van?)

ha a főződből kifogyott az olaj, gyere be
a konyhámba, adok neked forró vizet pár csésze kávéhoz
amikor a bugyogó vízből már új bolygó születik
míg csak meg nem nyugszik a legutolsó csészében

sőt egy nagyon szürke késő este
szabad szemmel megfigyelhetem azokat
amint a pályájukat alakítja a halvány láng
a főzőből, ami Nappá változott

sőt mindegyik bolygónak megvan a maga holdja;
talán a legfinomabb fehér krémből,
amit valaha is kóstoltál

ennek az új bolygónak te lehetsz egyetlen tulajdonosa,
maradjon meg neked a felfedező öröme vagy
galaktikák közti tér merész felfedezésének a vágya

számodra ez az új bolygó egy pillanatra különüljön el
a költészettel már elfoglalt Földtől, a szeretet egész kérdésétől
a haragtól és a gyűlölködéstől

hol csinálhattál Holdat amennyit csak akartál
vagy csak kémholdakat tettél fel az égre hogy kémleld
a lányt, akit szeretsz

nem kell az életbe kapaszkodnod feltámasztani a konyha
gonosz szellemét vagy elűzött embernek érezni magad, mert
ez az új bolygó nem választ el még jobban
ettől a földtől amit annyira szeretünk

JEEPERS SZÁRNYAI (*Sayap Jeepers*)

(1)

milyen árnyék hajlong a mező közepén
varjúk serege vagy verébcsapat utánozza
a halált a nappali fényben - vélik

te, szalma hasú madárijesztő,
lyukas kalapban, szakadt ruhában, rekedt hangon
hajtod el a magokat csipegető bűnös madarakat

de két *syuriken* csont, hegyes, mint a csillagok,
kiszúrták a tömlőt; felébresztették
a nyugodt út mentén hosszú
álmát alvó legendát

(minden tavasz 23-án érkezik, 23 nap elég nekem, hogy felkeltsem
félelmeteket a álmok titkos árvizeitől, fiúk-lányok!)

ezért, a városokba kerülve:

egy gyerekre rátámadhat egy héja, egy
iskolabusz üresen fekszik felborulva az út közepén,
az ablakai kitörve, a teteje kilyukadva, hová tűntek
a jókedvű fiatalok?

rémületet érzek belopakodni a raktárba egy idősebb
férfi tisztítja egy kopja hegyét, amit belepett a bosszú rozsdája
ej, hallgasd az aszfaltba merült kiáltásokat,

„ne tégy a zsákmányaiddá minket, sátánfajzat,
Ne vigyél el minket bűzös birodalmadba! Mert
a meséinkben csak a *cheerleader*, basket,
pepsi, michael jackson, *making love* szerepel

(2)

de minden hüvelyknyi földdarabon moly szaga érződik, a rémület
illata, mi megsűrűsödött az utcai lámpák alatt - nézzétek, szem nélküli
holttestek, amik a kukoricaszárak közül másztak elő,
vannak, amelyek figyelmeztető jelzéseket adnak az útkereszteződésben:
„*he can taste your feast, guys!*”

szárnyak a hold alatt, barátom, széttárva,
mint a legmélyebben rejlő félelmed - figyelj,
mint a denevérek a sűrűn egymás mellett álló tüskés fák között
a legsötétebb álmaidban - folyik a nyál
a dalos lányok vörös nyelvéről:
„fiatal testet eszem, ragyogó szemeket, érzéki ajkat”

rémálmok

rémmesék, boszorkány-esők

az ifjak energiája rossz szellem mielőtt
a szerencsétlen apák megráznák lándzsáikat
az öreg *pick-up* fölött - éveken át járják
a földet, vidáman, nem szomorkodva,
és nem keresik a haza vezető utat

„fordítsd vissza a fejünket, járványok ura, egy időben
az istennel! Hozd vissza a *pop-corn*-ot és az *mtv*-t
az elismerő felkiáltásokat és a bulikat
hozd vissza!”

(3)

jeepers creepers, where'd you get those peepers?
jeepers creepers, where'd you get those eyes?
- éppen hallottam amint frank sinatra énekelte,*

és az egyik szomszédom sírt a TV előtt, bár
a nagytékő teste végül nem fért át a raktár ajtaján
: „majd visszajövök, titokban sólyom-
szárnnyá válok, varjak kárognak, verebek csiripelnek
23 év múltán”

minden éjjel elképzelte, hogy
egy turbános, kegyetlen fej várja
„ej, jobban szeretem a hollywoodi filmeket, amiknek nincs végük, bang!”
félelem lakik a család szobájának a falán, penészes
az ágy lábánál, rekedten,
mint a meg-megszakadó rádióhullám
még emlékezünk a homályos képre -
egy szakadt ing-darab,
egy cipőtalp

: az ifjak lelke kiált fel a holdhoz;
jobb meghalni dühösen, mint isten karmai között félve
a jövőben

Yogyakarta, 2011

** Jerepers Creepers egy szörny Victor Salsa horror filmjében*

EGY HINTALÓ NEKROLÓGJA *(obituari kuda goyang)*

a már nem létező veranda sarkában
ismét felhangzott a nyihaha,
a boldog vándor hangja

hová tűnt az én falovam?

a 4-éves gyerek ki korábban volt talán azt mondta
csak átment a *ranch-on* - kaktusz és *bar*
a hosszú oázis ameddig csak a szem ellát sziesztázik
*gyia, megsarkantyúzva száguldott a tiltott mezők felé
a zengő városokba vágattunk*

emlékszünk sima kemény hátára is;
milyen fából készült, amire szerettünk
felmászni?

*gyia, csődöröm, szép paripám,
hittem, hogy ezüst vagy, tornádó vagy, bucephalus*

habár a határvonal olyan széles volt mint a veranda
a hódítás gondolatai nem értek el
perzsiáig indiáig
ponderosáig new england-ig
és hűséges ló csak hintázott hintázott
patáival dobogott hogy túllépje nyugtalanító életkorát
dot-ot hozott magával, mentát és babot
hadizsákmányt a fényes gyermekkorban
egészen egy furcsa szenvedésig
elevenen meghajló fákról álmodott
és megvadult ménessé változott
„a már nem létező verandán éltünk
mint lovak a lelke vigyázott az örömdre
hej, a volt, szegény kis lovag megállt!”

AZ EMBACANG FA

(a mangó egy fajtája)

hogyan kell emlékezni a vén embacang fára?

a megelevenedett szólásokkal teli szülőfaluban, nézd csak meg jól,
közmondások hajtanak ágakat, zöld
szó-levelekkel, minden teliholdkor
átvitt értelmű virágokkal

hogyan emlékezzem rá?

zsenge gyermekkoromban jobban megbabonázott, mint
gonosz szellemek űzte, meghajlott tiszafák ezrei,
ragadós nedvüket fröcskölték szét
mint nagymama köpdöste nyálát az ajtóban, mosoly játszott az ajka körül
a cinikus szomszédok állandóan csak tudni akartak valamit

- habár a túlérletten lógó gyümölcsökért csorgott a nyálad

oh jelszavak gyümölcse. Hallgasd a kemény csattanást, amint a cserepekre hullik,
a háztetőre, míg csak meg nem remeg a szíved, amikor megszid
az anyád vagy a fa tulajdonosa vagy a gyümölcsárús:

„hej te, embacang szagú.

lépkedj csak a nyomában mint egy szalonka!”

úgy van uram, tegyük fel hogy valóban vissza tudok emlékezni
egy öreg embacang fára, ami egyenesen állt, mint egy aforizma, a törzse
sűrű lombjával példaként állt az iskola mellett, s aminek a nevét emlegették
a bújócskában - mert olyan erős amilyen csípős a nedve, mert nem olyan
édes, mint a vörös hús

és a rohadt embacang allegória, a háromszor három játékban
égető nedvétől csíkos arccal kellett állnom!

a faluban ami szóképekkel és egyszerű parabolákkal élt.

- minden tévedésnek nevet adtunk, minden gondatlansághoz
kinyomoztuk, hogy ki bújt el a sűrű lomb mögé - természetesen
amikor bújócskáztunk.

SIN FU TONG

pater van dongen, sscc emlékére

az isten küldötte ő
 messziről jött Hollandiából
kenyeret eszik és vörös szakála van
pipázik és vastag szemüveget visel
hallottuk énekelni az ave máriát
éjjelenként és nyolc gyereket megkeresztelt
 a *chit ngiat pan* ünnepen
jöjjetek ti a sebekkel, lemosom a sebeiteket
borral! Feledkezzetek meg egy pillanatra
 a sáros árkokról
 a paprika-veteményeskertekről - az isten szeretete
nagy mint ez a föld, hej, szegény emberek
karácsonyra kórházat épített
 szülészotthont, elemi iskolát;
 „oh, nem kell fizetned, barátom, ha nincs pénzed”
azóta egyre több túlkoros bányász
gyerek öltött egyenruhát
 és a kínai nővérek visszautasították
 a halászok házassági ajánlatait
azóta a nagyapám kezdte szeretni máriát és
a szívéhez engedett egy darabot a bölcs mao tanításaiból
de az utca túloldalán álló *chung hwa* iskola falai
mögött az apám nem tréfálkozott többé hangosan énekelve:
 „*jasu he kingkong, ceu lok ngai minchong...*”
sohasem egyedül - egy matius idegesen
kérdezte az oltár előtt a nagyszüleimet, „szabad tömjénnel
 füstölni, és feltálalni sült malacot?”

Yogyakarta, 2011

SUTAN IWAN SOEKRI MUNAF

TALÁN MEGÉRTED

(Barangkali engkau mengerti)

Nem kívánok túl hangosan beszélve közelebb jutni hozzád
a távolság már egyre kevésbé érezhető
mert a szó egyre nagyobbakat lép
a Nap titokban les csak be távolról a szívedbe
az idő rohan tőlem

te vágyakozva nézed
a verandán a csavargót
rohan az idő
a szíved titkon figyeli az árnyakat
én kereslek egyre kereslek

Figyelj, azt kívánom hogy ne kelljen tovább várni
a szavak miket most a szív mond:
„Jöjj közelebb!”
A tréfának vége.

Bekasi, 2010. március

SYARIFUDDIN ARIFIN
(1956)

ROSKATAG HÁZASPÁR
(*Perkawisan Renta*)

Ahogy öregszenek a házasok
Úgy repedezik meg a nád-gyűrű
És a résekben egyre több a könny

(Padang, 2002)

HAIKUK

gyökérhálózat
árnyék borul reá
az ég kupolája
felsüvít a szél
bár nyugtalan a halász
meg nem hátrálhat

A BUSZ
(*Bus*)

miután letéptem egy virágot a megállóban felugrottam a buszra és élveztem
a színes illatot anélkül hogy zavartam volna körülöttem az embereket
miután elhervadt leszálltam vele együtt a megállóban
isten tudja mennyi buszmegállóban szálltam le és hagytam nyomot minden
virágszálon a környéken, sok város és több ezer kilométer futott el mellettem az
egyik végállomástól a másikig és különös sohasem ismertem a buszokat amik
szinte megrészegítették az életem útján

de ez az út zajos volt mint a lánc amit húznak nem odaillő zene és nem egyszer
ordítottam magamban ami visszhangzott nyugattól keletig jobbról balra
assalamalaikum warahmatullah wabarakatuh
majd ismét balra

különböző buszokból
s tanultam hogy mind megértsem

EGY HÁROMSZÖGBEN
(*Di Lapangan Segitiga*)

összeverekedtünk
egy háromszögben
a két negyvenöt fokos sarokban
bambusz rudakon két könyv

a kilencvenfokos szögből
ágazik szét anya öröksége
széles vásznat terítettél szét
és parancsot adtál hogy verset írjak
megfeszült testedre
prüszkölve egy tehén csipegeti a füvet
a zászlód még egyre lobog
amint csapkodja a szél

„Tetszik a két könyv
mindegyik sarokban,” mondod

mindig ezt a bambuszt rágom
egy háromszögben veszekszünk
látom egy sereg kacsá jön hazafelé
csak úgy ejtik el a tojásokat
rád mosolygok szétszórom a verseimet
isten tudja merre

MÁSİK HOLD

(Bulan yang lain)

Másik Hold
éjféli tejüveg
hetvenkedő hősnek érem

régi kétkedés
mind elül

A ZÁSZLÓ BALESETE

(Petaka Pataka)

fent lobog
a sokszínű zászló
mintegy versenyezve
az alkonyi égen ívelő szivárvánnyal
a szomszéd cukornádat ültetett
a hosszú csatorna mentén citromot
most érő duriamot
hogyan szomjat és éhséget oltson
illatával s aranysárga színével
mintha megsarkantyúznák lobog a zászló
egymásnak esve
és már itt a baj
viszi a lelkeket
az alkonyi szivárványnak ütközik
minden illat tovaszáll
már csak nyugalanság van
a mihozzánk hasonlóknak

TAUFIQ ISMAIL

CSENGETTYŰ LÓG AZ ABLAKBAN

(Adalah bel kecil tergantung di jendela)

Csengettyű lóg az ablakban

Júniusban

Halkan csilingel

Tamariszkusz levél veréb csiripelés

Lovas kocsí zörgése hallatszik

Egy öreg városban amit belep a por

Csend gurul végig az utcákon

Csengettyű lóg az ablakban

Júniusban

halkan

Csi-

lin-

gel.

ADJÁTOK VISSZA NEKEM INDONÉZIÁT

(Kembalikan Indonesia padaku)

Indonézia jövője kétszáz millió szélesre tátott száj

Indonézia jövője 15 wattos villanykörtek egyik fehér

a másik fekete amiket váltakozva gyűjtanak meg

Indonézia jövője döntetlennel végződő éjjel-nappali pingpong játszma

amit lúdtojáshoz hasonló labdával játszanak

Indonézia jövője a száz millió lakosa miatt süllyedő

Jáva sziget

Adjátok vissza

nekem

Indonéziát

Indonézia jövője egymillió 15 wattos lámpa fénye mellett

lúdtojással pingpongozó ember

Indonézia jövője a súlya miatt lassan süllyedő Jáva sziget,

utána majd libák úszkálnak fölötte

Indonézia jövője kétszáz millió tágra nyitott száj és azokban

a szájakban fehér és fekete 15 wattos villanykörtek

amik váltakozva égnek

Indonézia jövője fehér libák úszkálnak miközben pingpongoznak

Jáva sziget fölött ami süllyed és 15 wattos villanykörtek

ereszkednek a tenger fenekére

Adjátok vissza

nekem

Indonéziát

Indonézia jövője egy éjjel-nappal tartó pingpong játszma, amit

lúdtojás labdával játszanak

Indonézia jövője a száz millió lakosa miatt süllyedő
Jáva sziget
Indonézia jövője 15 wattos villanykörték egyik fehér
a másik fekete amiket váltakozva gyűjtanak meg
Indonézia jövője kétszáz millió szélesre tátott száj
Adjátok vissza
nekem
Indonéziát

MI LENNE HA...
(*Bagaimana kalau...*)

Mi lenne, ha Ádám akkor nem almát evett volna,
hanem avokádót.
Mi lenne, ha a Föld nem gömbölyű, hanem négyszögletes.
Mi lenne, ha az „Indonesia Raya”-t elvetjük, és a Beatlest
bízzuk meg.
Mi lenne, ha Amerika fővárosa Hanoi, Indonéziáé pedig
Monaco lenne.
Mi lenne, ha éjjel tizenegy órakor hó esne
a Szaharában
Mi lenne, ha bebizonyosodna, hogy Ali Murtopo, Ali
Sadikin és Ali Wardhana popénekesek.
Mi lenne, ha Indonézia adósságait vissza lehetne fizetni
Rendra színdarabjaival.
Mi lenne, ha minden valóra válna, amiről álmodozunk, és
úgy lenne, ahogyan mi azt elterveztük.
Mi lenne, ha a világ akusztikája olyan lenne, hogy a te
hálószobádig elhallatszana a bombák robbanása
Vietnámban, az ezernyi menekülő lábdobogása,
az árvizek, a földrengések robaja, a fiatal szeretők
lihegése és az afrikai vadállatok üvöltése
Mi lenne, ha megengednék a tiltakozást, és a kis népek átgondolnák
hogyan tiltakozzanak.
Mi lenne, ha a művészet megállna egy helyben és mi helyette
állatokat tenyésztene.
Mi lenne, ha eljönne az idő, amikor már nem kellene kérdezni,
hogyan mi lenne ha.

NÉHÁNY EMBER ÉS EGY TÁJ
(*Beberapa orang dan landscape*)

Állunk ez előtt a nagy keret előtt,	te, én és a táj
Állunk ez előtt a nagy tükör előtt,	te, én és a táj
Nézzük ezt a jelent,	te, én és a táj
Elvégezzük az utolsó számításokat	te, én és a táj

Vannak emberek, egy meg egy fél és a táj.
Van egy panoráma, egy darab világ, egy meg egy fél ember.
Bármilyen is érek, fokozatosan megsokszorozódunk,
Az ablak nyitva van: benne egy darab világ
egy ember
meg egy fél.

Félig ünnepélyes, nyugtalan menetben
tömegesen vonulnak és zajonganak
Belép a táj, kéri, hogy számolják össze, miközben
gyorsan lépdél.
Az egy az csak egy de a fél meg fél az nem fél meg fél
Mindent szétválogatva, majd összekeverve, amikor vége az összeszámlálásnak
készen állunk
mi arra, hogy
behódoljunk?

TOETY HEARTHY

ÚJ ÉV ÜNNEPE

(Pest Tahun Baru)

ki az az álarcos?

tűzijáték petárdák
zajtól meg-megremegő égbolt
vidám ünnepi kiáltások

természetes ez?

rajtam kívül mindenki boldog
szomorú szívvel kionsok
boldogság gyere velem

ki tudja?

talán szótlanul mások is
ugyanarra gondolnak

UMMI MARSHYTA

Ma
(*Hari ini*)

Ma
ismét tanulok
tanulom megismerni önmagam
minden kérdésben

Ma
ebben a városban
ki vagyok én
honnan származom

ma
ismét kérdelek
honnan jöttem

ma
ismét kérdelek
miért élek én

minden nap
újra meg újra
egyre kérdezem
napról napra

és ma
már el is felejtettem
önmagam keresem
minden kérdésben

W.S. RENDRA

PRÉDIKÁCIÓ

(Khotbah)

Fantasztikus.

Egy forró vasárnapon
egy zsúfolt templomban
egy fiatal pap állt a szószéken.
Szép volt az arca, mint egy szenté,
a szeme csillogott, mint egy nyúl szeme,
felemelte mindkét kezét, amik
oly lágyak voltak, mint egy liliom,
és így szólt:
„Eredjete most haza,
ma nem fogok prédikálni.”

Senki sem mozdult.
Mereven ültek a helyükön.
Sokan álltak.
Ők is megdermedtek. Nem mozdultak.
A szemük kérdően nézett.
Az ajkuk nem mozdult.
Nem imádkoztak tovább,
mindent hallani akartak,
majd egyszerre megmozdultak,
különös kiáltás tört elő az ajkuk közül.
erős szag áradt szét,
amit rögtön meg kellett állítani.

„Látjátok, én fiatal vagyok.
Én egymagam is tudok törődni a lelkemmel.
Oszoljatok szét!
Engedjétek meg, hogy áldjam a szentséget.
Visszamegyek a kolostorba
és elmélkedni fogok az Isten dicsőségéről.”

Az emberek visszaszóltak.
Nem mozdultak.
Az arcuk szomorú volt.
A szemük kérdően nézett.
A szájuk nyitva,
többet akartak hallani.

„Ezeknek az embereknek iránytűre van szükségük. Bocsáss meg,
Uram, miért hagytál el ebben az órában engem?
Mint rest és éhes sakálok hordája,
tátják a szájukat.
Hőség van. Én a nadrágomba vizelek,
Atyám. Atyám, miért hagytál el engem?”

De az emberek nem mozdulnak.
Nedves az arcuk.
A hajuk nedves.
Az egész testük nedves.
Verejték csorog a padlóra,
mert nagy a hőség
és szinte megfeszültek.
Rohadt bűz terjengett.
És a kérdéseik is rohadtságtól bűzlöttek.

„Testvéreim, a Mennyei Atya gyermekei,
Ez az én szentbeszédem.
Az én legelső prédikációm.
Az élet valóban nehéz.
Sötét és nehéz.
Tele van szenvedéssel.
Ily módon
az élet bölcsessége ra-ra-ra.
Nézzétek a gyík bölcsességét
Isten úgy akarta,
hogy a földhöz lapuljon.
Mert, nézzétek csak,
a lelketek kövek között bújik meg,
zölden,
mohosan,
Mint egy gyík, ra-ra-ra,
mint a borostyán, hum-pa-pa.”

Az emberek egyszerre kiáltottak:
Ra-ra-ra. Hum-pa-pa.
Az egész templom zengte:
Ra-ra-ra. Hum-pa-pa.

„A férfiakat, akik szeretik a fegyvert,
akik fellobogózzák a szuronyuk hegyét,
arra kérem, hogy hallgassanak erre
lu-lu-lu, la-li-lo-lu.
Emeljétek magasra az orrotokat,
hogy ne lássátok, kik jönnek veletek szemben.
Mert egy távoli li-li la, la-li-lo-lu.
Töröljétek le a kezetekről a vért,
hogy meg ne remegjek,
akkor leülhetünk teázni,
miközben elbeszélgetünk a társadalom szenvedéseiről
vagy az élet és a halál természetéről.
Az élet tele van szenvedéssel és bűnökkel.
Az élet - ravasz csalás.
La-la-la, li-li-li, la-li-lo-lu.
Rendben, lőjük csak le a Napot,
azonnal célba vesszük, mihelyt lehet.”

Az emberek hasonlóképp vidáman feleltek:

La-la-la, li-li-li, la-li-lo-lu.

Álltak. A padlóhoz verték a talpukat.

Ritmusosan dobogtak a lábukkal.

Egybeolvadt a kiáltásuk:

La-la-la, li-li-li, la-li-lo-lu.

Egyesítve az erejüket

ugyanúgy kiáltottak,

pontosan és ritmikusan:

La-la-la, li-li-lo, la-li-lo-lu.

„Mi most újra élünk.

Érezzük, milyen sebesen folyik a vér.

A fejünkben. A nyakunkban. A mellünkben.

A hasunkban. És más testrészeinkben.

Nézzétek, az élettől remegnek az ujjaim.

A vér itt bong-bong-bong.

Az éltető vér bang-bing-bong.

A közös élet vére bang-bing-bong-bong.

Az életnek zajos tömegben kell lennie.

A vérnek érintkeznie kell a vérrel.

Bong-bong-bong. Bong-bing-bong.

Az emberek szinte felrobbantak az élet élvezetétől.

Ott álltak a templomi padok között.

Dobogtak a lábukkal.

Csengettyűk, orgona, ajtószárnyak, ablaktáblák.

Minden zúgott, minden ki-, becsapódott.

Egy ütemre.

Amit vidám kiáltások kísértek:

Bong-bong-bong. Bang-bing-bong.

„A szerelem lelkesítsen minket!

A szerelem a magas fűben.

A szerelem az arabok boltjaiban.

A szerelem a templom hátsó udvarában.

A szerelem az egység és tra-la-la-

Tra-la-la- La-la-la. Tra-la-la.

Mint a füveknek,

virágoznunk kell és szaporodnunk

egységben és szeretetben.

Rajta, porladjunk el.

Bújjunk a fű alá.

Legyünk önmagunk vezetői.

Tra-la-la. La-la-la. Tra-la-la.”

Az egész gyülekezet felzúgott.

Táncolni kezdtek. Egy ritmusra.

Egymáshoz dörgölődtek.

Férfiak nőkhöz. Férfiak férfiakhöz.

Nők nőkhöz. Egymáshoz dörgölöztek.

És a testük hozzádörgölözött a templom falához is.

És furcsán remegő hangon
kiáltották egyszerre:
Tra-la-la. La-la-la. Tra-la-la.

„A szent Mózes próféta szájával
mondta Isten:
Ne lopj!
A kishivatalnok ne lopjon másolópapírt!
A cseléd ne lopjon a sült csirke csontjából!
A sofőr ne lopjon benzint!
És a lányok ne hagyják ellopni saját tisztességüket!
Természetesen lopás és lopás között is van különbség.
Ez azt jelenti: csaa-csa-csa, csa-csa-csa.
Minden az Úrtól származik,
ez ezt jelenti:
minden mindeké.
Minden mindenkiért.
Eggyé kell lennünk. Mi mimagunkért.
Csa-csa-csa, csa-csa-csa.
Ez a legfontosabb alapelv.”

Állati hangon felmordultak.
Grrr-grrr-grrr. Hurrá!
Csa-csa-csa, csa-csa-csa.
Leszedték az ablaktáblákat.
Mindent összeszedtek a templomban.
A gyertyatartókat. A függönyöket. A szőnyeget.
Az ezüstöt. Meg a drágakövekkel kirakott tárgyakat.
Csa-csa-csa, énekeltek.
Csa-csa-csa, újra meg újra.
Az egész templom összedőlt.
Csa-csa-csa.
Mint felhevült állatok, rohantak
ide-oda.
Csa-csa-csa, csa-csa-csa.
Majd váratlanul felkiáltott egy idős nő:
„Éhes vagyok. Éééhes. Éheees.”
És egyszerre mindenki megéhezett.
A szemük lángolt.
És egyre csak kiáltoztak: csa-csa-csa.
„Mivel éhesek vagyunk,
oszoljunk szét!
Menjünk haza! Álljon meg mindenki!”

Csa-csa-csa - mondták,
és a szemük lángolt.

„Menjünk haza!
A misének és a papnak már befellegzett.”

Csa-csa-csa - mondták.
Nem álltak meg.
Mentek előre.
A templom remegett. A szemük lángolt.
„Uram! Emlékezzünk Krisztus szenvedésére!
Mi mindannyian az ő gyermekei vagyunk.
Az éhség lett úrrá az értelmén.”
Csa-csa-csa.
Mentek tovább, és nekiütődtek a szószéknek.
Csa-csa-csa.
Lerántották a papot a szószékről.
Csa-csa-csa.
A ruháját szaggatták.
Csa-csa-csa.
Egy kövér nő megcsókolta szép ajkát.
Egy öreg nő megnyalta meztelen mellét.
És lángok nyaldosták a lábait.
Csa-csa-csa.
És a nők kegyetlenül megerőszakolták.
Csa-csa-csa.
Majd mohón feldarabolták a testét.
Mindenki evett a húsból. Csa-csa-csa.
Lakmározta belőle.
A csontjaiból kiszívták a velőt.
Az utolsó darabig elfogyasztották.
Semmi sem maradt belőle.
Fantasztikus.

M. G.-HEZ
(*Kepada M.G.*)

Akkor léptél be az életembe
amikor nyugtalan voltam
Akkor léptem be az életedbe
amikor olyan voltál mint egy legelőre
vágó
megvadult ló.
(És elfelejtetted az apósodék nevét is).
Miért kérdezted, hogy mi értelme van annak, hogy öleljük egymást?
A szomorúság a szenvedéllyel alszik
és gyermeket nemz, utódokat.
Az ágy a verejtékedtől nedves
és egyenesen ezt mondom:
olyan vagy nekem, mint egy angolna.
Ez azt jelenti:
habár ismerem tested minden zegzugát,
a lelked kicsúszik a kezeim közül.

Kirángattalak
az ürödből,
a New York-i alkoholokból,
a neoncsövek fantáziájából,
és a kérdéseid közül,
amint a lifttel mentünk le-fel és fel-le,
kirángattalak,
és a szenvedésemhez kötöztelek,
az evéstől való undoromhoz,
lázasom filozófiájához,
a kétségeimhez.

Bocsáss meg, uram, a te szőke hajad
oly nagyon idegen
de új szenvedélyre lobbantott.

És mint egy gonosztevő,
elkaptál engem.
Megadtad magad.
Mint csónak, elvittél
a nyugtalan légen át,
A lélegzeted nyugtalan volt,
a tested hullámozott.

Élted az életed, és kinyújtózkodtál.
Az idő remegett a rezgő térben,
amikor az ajkadat a vállamhoz szorítottad
és körmeiddel belém martál,
becsuktam a szemem.

Az én életem és a te életed
ezért nem változott meg.
Mindenkinek megvan a maga külön égboltja,
Mindenkinek megvan a maga titka,
mi újra meg újra támad.

YUKI SASTRADIRJA

FIGYELD AZ IRODALMAT

(Permata Sastra)

Ha olvasol - meggyógyul a szíved

Ha írsz - megerősödik a lelked

Ha mindkettőt teszed - szebb lesz a túlvilág

VERS

(Puisi)

A Hold világítja meg a Napot.

A csillagok adják az éjszakát.

Világosodik.

Hajnalodik.

Az égbolt mélyén egy nulla a Föld.

Értelem nélkül mi elveszünk.

FIGYELMEZTETÉS A SZÍVNEK

(Harta untuj hati)

Íme a tudomány:

halhatatlan örökség.

Olyan, mint a fény,

a szíven, a lélek felé.

Az életedben,

Az életemben.

Örökké!

AZ ÖKÖL

(Kepal tuju)

Az életbe betört a halál,

mi szemtanuknak születünk.

Arra szántak, hogy színesebbé tegyék a Földet.

Egy földi pillanatra.

Ingyen!

Az ára halál,

Az idealizmus oka ő maga.

Forradalmat!

RÁNCOS SÁR
(*Lumpur kerut*)

Ráncos arcú emberek.

Sár.

Megfeszült.

Loccs-poccs.

Testek összekeveredve.

Láb-láb.

Kéz-kéz.

Ezernyi arc.

Össze-vissza hajigálva a sziget földjén.

Csillogó Nap.

Szabadon ugrál a raktárban.

Ájulás.

Fogcsikorgatás.

Száraz halál - térdig a zászló.

MALÁJZIA

A. SAMAD SAID
(1935)

POLITIKUS BARÁTSÁGOK

Ugyanazon a hajón hajóztak,
és együtt érezték a vitorla csapkodását,
rémülten fogadták meg hogy társak lesznek
bárhogy is alakul a sorsuk

Egyszer a parton a barátságuk
erősödött, boldogabbnak érezték magukat
és ravaszabbnak.

Az idő mindent megváltoztat,
új kihívásokat szül,
megfeszíti az idegeket.

Egyszer, szürkületkor, egy fa
a gátra zuhant. Egyikük sem szólt
egy szót sem a másikhoz. Mindketten
hitüket veszítették a másikban.

Ha ő nem tiszteli
a tényeket, nem fog tisztelni
engem. A látszat csalóka lehet.

A barátságuk megingott,
mint az összezúzott gát.
Figyelmetlenek lettek.
Közömbösek. Vakok.

Egyszer ugyanazon a hajón hajóztak.
A hajó most összeégve hever a parton.

1985

VIRÁG-DAL II
(angolból)

Hideg eső esik a Jalan Ampason
nehéz cseppek hullanak a virágokról a magas fűben
az ég fájdalomtól zokog. Szandálban,
hosszú ingben és szarongban
a homlokáról hátra fésült hajjal
a sakkbábúit a filmek szakadt képei közé
lökte. Alig vettük őt észre,
azt hittük, hamar elfelejtik. A darabok,
mint félénk szarvas, biztosan
a helyükön vannak. Még halljuk a zsebórája
ketyegését.

A csatornák Jalan Ampastól
 Hulu Kelanging
 sok szennyet gyűjtöttek egybe,
 de a munkájukról meg nem feledkeztek,
 több volt, mint egy egyszerű vidéki fiú.
 Jelentést adott
 a dombjainknak és a völgyeinknek,
 hitt a mi kultúránkban,
 segített a termelésben, és
 zászlóként lobogtatta maga előtt,
 ismeretlen magaslatokat ostromolt,
 elment,
 és mi a tudatában vagyunk
 mi mindenütt a tudatában vagyunk
 mert elment
 az ő halála a mi szerencsétlenségünk.

Nehéz megmondani,
 hogy az ő távozása tragikus komédia-e
 vagy komikus tragédia
 vagy mindkettő együtt
 Azizah és Baidah között szaladva
 Bujang Lapuktól Madu Tigához,
 a két darja között
 az emléke olykor felriaszt minket,
 késő éjjel... eszünkbe jut, hogyan nézett ki,
 a szelleme, a dalainak a ritmusa,
 a nevetésének az ártatlansága -
 ezek fennmaradnak
 A. Sattair álmos tangóiban
 Mustarjo *siket* mozdulataiban
 Saloma lány hintázásában
 Latifah csábos mosolyában
 Az értékét és a méltóságát mint ékszereket gyűjtötték egybe,
 a tréfái kincsek voltak, a lelke
 hajóján szállított rakomány -
 néha amikor nevetünk
 a szívverését halljuk,
 néha, amikor sírunk
 körben a dalaít érezzük.

Oly sok mindennel tartozunk neki
 Az életünk tele van történetekkel, amiket ő mesélt,
 egy férfi foltos nadrágban
 és kifakult kockás ingben
 lehetetlen hegyek megmászása közben. Elfáradt,
 küzdött, hitt magában és magától
 senkit meg nem bántott. Sohasem
 adta meg magát.
 Egy derék bánatos holló volt,
 történelemmel felhúrozott gitár,
 befejezetlen legenda, a művészetek embere,

ki magányosan a dzsungelben élt.
Egyszerű halált halt
az alkony ragyogásában.
Áldd az Urat,
ő sohasem lopott
az államtól,
nem, ő adta nekünk
az örökségünket
és a méltóságunkat.
Most, amikor előttünk eltávozott,
kezdhetjük kiértékelni
mit hagyott nekünk
ő elment
és mi mindenütt a tudatában vagyunk
mindenütt a tudatában vagyunk
mert ő elment,
a halála
a mi szerencsétlenségünk.
Oly sokkal vagyunk adósa neki.

1986. március 7-14.

KARMOK KÖZÉ ZÁRVA (*Dalam Cengkam*)

minden nap keletkeznek bizonyos sebek
most karmok közé beszorulva
kezdi élvezni a magányát
szebb és jelentősebb magányban élni
mindig ezt kívánta
sem a kedvelt dolgai
sem az emlékek nem örökkévalóak
a szépség csak képzeletben létezik
kint rémisztő tüskés bokrok
a buszmegállóban üldögél
vár. a hangokat miket hall
nehéz megérteni, nem is kell
maga elképzelet mit jelentenek
a szobában, ami egész nap
csak várta, nem érezni
szenvédélyt. Falak, összevissza padló.
Valahonnan kintről azonban
hangok légi katasztrófáról
Ő maga elgondolja mi lenne ha széthullana
Tudja milyen nehéz az élet
Fülledt szoba, keskeny ágy, könyvek
és újságok, nem lehet élni
minden lassan egybeolvad.

MABULMADDIN SHAIDDIN

OTT

(Di Situ)

Ott várakoztak a színek,
hogy befessék a kerteket
hajnalban, fehérre és zöldre,
nem tudták, hogy leszállt a köd.

Én állandóan csak tréfálkozom,
vörösre festem az ajkam, a testem
lombhullás idején levelekkel ékesítem,
ezért egyetlen levél sem marad.

Nevetek, szeretném fokozni a meleget,
miközben egyre csak csókolsz
a híd alatt, folyik a folyó,
mindent elsodor az ár.

A kedves emlékeket megőrzöm,
a rossz emlékeket
elkergetem.

A zúgó víz hangja kíséretében
liliomok százai nyílnak ott nekünk
lefekszünk, csak fekszünk,
s a reggel tréfát űz velünk.

FELJEGYZÉS EGY FELJEGYZÉSRŐL

(Catatan tentang catatan)

Akár egy verssor, most nem is az,
csak feljegyzés egy feljegyzésről.

A feljegyzésemben pillangók vannak
amiknek az élete
26 betűtől függ.

meg egy folyó,
ami a lelkemből folyik
énfelém.

Van egy vén kis ház is
ott az elágazásban, ahol először
csókolóztunk régen.

Szidsz engem de közben nevetsz,
én gyorsan felállok, állok
és hangosan verset mondok.

Ez itt egy virágos róna,
és egy vén kalyiba áll
ott számunkra.

Hatalmas teherautók robognak
mintegy a mi hasznunkra
a pokol felé.

ÁRNYKÉPEKNÉL NEM TÖBB

(Tak lebih dari bayang-bayang)

Nézem magamat
árnyképeknél nem több

Szeretnék átúszni a túlpartra
korall-virágokat szedni
szeretnék színeket adni
az ottani füveknek
és hangosan dalolni a nappalodnak.

Nem engednek be a csónakba,
de valahogyan odaevickélek a partig,
kiugrom a szárazra, belehemperedve a homokba,
majd leverem a port
a ruhámról.

Nézem magamat
árnyképnél nem több.

REMÉLEM HOGY ÉN VAGYOK AZ

(aku berharap itu aku)

Remélem hogy én vagyok az
ki helyet kapott a reményedben.

Hallod a csónak suhanását
a tiszta éjben
megadja magát a víz, átereszti
a sötét.

Én is hallom a seruling hangját,
amint sóhajtozik a csendes éjben
a szerelem ritmusára
ki vagy te, aki játszol rajta?

Igen, remélem, hogy én vagyok az,
aki talán változatlanul ott van az életedben
mint az ábrándok,
amik sohasem tűnnek el?

MINT EGY CSÓNAK
(*Seperti sebuaah sampan*)

A feléd szálló felhő
halhoz hasonlít
szétfeszíti uszonyait
mint a mocsári fű a leveleit.

Szinte felszáll
és lecsap mint egy madár
vagy lassan lépdel
mint egy vándor, kialvatlan
naptól feketére égett

az csak egy felhő amit én változtatok
több millió árnyékká
az a szél parancsa
mi arra készítet hogy a verandán ülve
nyugodtan várjon téged

az az örök felhő ami felüdít
olyan mint a remény mint
egy csónak a kikötőben.

MUHAMMAD HAJI SALLEH
(1942)

A PARTON
(*Di pantai*)

a parton
gurul az idő
mint borsószem
csendben
ide-oda dülöngélve
és jön a víz
elsodor mindent
messzire a mély sötétbe

SZAVAK NÉLKÜL
(*Tanpa kata*)

Szavak nélkül
csak érzek
elmerülve kitalálom az értelmet
a mély érzések között
a szavakkal úszkálók
a közöttünk lévő vízben

EGY FALUBAN
(*Di sebuah desa*)

Egy faluban
egy család
éhségtől sújtva
a nappaliban
veszekszik
figyelmesen nézzük őket
Egy szálloda báltermében
összegyűltünk ünnepelni
és annak keressük a módját hogy hogyan imádjuk
egy könyvtárszobában
az irodalmat felszínesen gúnyolókat

ÖREGEMBER

(Orang tua)

a gerendák meghajlottak és nyögdécselnek
igyekezve fenntartani az alkonyt
vékony bőrlapra nappal fény és árnyékok
vannak festve
míg mind bele nem vész az éj tavába.

beereszti
az idegfonalakat egy idő után
ott folyékonyra válnak
vékonyan folydogál az idő-festék.

IRIGYSÉG-TÖRTÉNET

(Cerita cemburu)

I.

én a part vagyok
te - az óceán
a homoktól irigylem a hullámaidat
és a nagy hullámot amit leállít
a szivárvány-hab eltűnik a melegben

II.

Az óceán közepéről
irigylem téled, homok lakója,
a szárazságot, a csendet és biztonságot
te megfigyelő vagy
figyeled
és olvasod a vizet
hallgatva a hajók suhanását
a szél zúgását a kagylóban.

IDŐ-MAG

(Inti waktu)

A hullám a partot keresi
merőleges szakadék vezet az égbe
az idő partján - hegy, a magjában - sziget

A TENGER ÉS AZ IDŐ

(laut dan waktu)

a tenger megállítja az időt
az idő hullámokat ver a valóságig
az eru-fa a csúcsán fogadja a Napot
az árnyékokat a víztükörré küldi

a víz ráfröccsen
a halász kezére és a csónakra,
életre kelti gyermekeit
megmozgatja az életét

a tengerben az idő folyókkal találkozik
amik a hegyek és a falvak homokját hozzák
fején szétteríti a felhőket
és a Nap színeit
az öreget a fiatal és az örökké létezőt

IDEIGLENES

(Sementara)

az erdő mellett
a kőrakás mellett
minden út ideiglenes
a tiszta felhő mellett
a domb a térképpel
minden vándor ideiglenes

az egyik évszakban
a fa levelekkel, ágakkal fizeti meg a Földnek az adósságát
hegymászók cipőtalpainak a nyomai
a köves mocsár fűvében
csak egy emlékképet hagynak

*Muhammad Haji Salleh: „Sebuah unggun di tepi danau”
Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur 1996*

NAZEL HASHIM MOHAMAD

(1942)

MADARAK AZ EGYETEM UDVARÁN

(*Burung kampus*)

csoportban szállnak az egyik szemeszterben
repkednek a borongós árnyakkal teli udvaron
miközben a virágokban gyűlik a nektár
és köröskörül vágyak illatoznak

fények csillognak mindenhol
mintegy a barátság jele
még a sötét felhők alatt a már hervadt
növények között is kedves szó hallatszik

de egyszer a barátságok korának vége
a nagy érzések szertefoszlanak
a madarak már bánatosan énekelnek messziről
a bogarak is tehetetlenül a hátukra zuhannak

az egyetem madarai szárnyukat csapkodva
zokogva szállnak le a földre

TÉRJ VISSZA CSAVARGÓ

(*Pulanglah percentan*)

Térj vissza csavargó
az omladozó viskóhoz
fedd be ismét
hogyan elrejtőzz
a lezúduló kövek előtt
a napszúrás előtt
a vén viskóban
ami az őseim után maradt
hét évszázada
fala gránittal kijavítva
művészi, esztétikus, mesteri épület
a népednek
újabb nemzedékeknek
újabb hét évszázadra

KAZUÁRFA

(*Kasuarina*)

ez
kazuárfa
művészi levelekkel
hegyes gyümölcsökkel

ez
kazuárfa
szép alakod
szél játszott a bánatos ének
éjfélkor olyan halk
ez
kazuárfa
magasba tör
halkan megkopogtatja az eget
hajnalban tiszta harmat mosdatja
ez
kazuárfa
szerelmem felkúszik
átitítja minden tettet
jó barátként öleled a lelkem
kazuárfa
kazuárfa
a te állhatatosságod
az én érzéseim

*kampung pengkalan asam,
kangar, perli, 1971.VIII. 17.*

RAMLI ABDUL RAHIM RAHIM

(Most...)

Most
megígérem
hogy
az életemben
a halálomban
együtt leszek
teveled

de lehet hogy
ezeket a szavakat
csak nappali
félálmban
mondom

HOGY VAGY?

(Apa khabar?)

Hogy vagy?
ma
találkozhatunk

de holnap
ki tudja
hol leszünk

ROSMIATY SHAARI
(1961)

FELJEGYZÉS (XXXXIII)
/Catatan (xxxiii)/

ebben a medreszben:
nem becsukott szemem
alszik
a hallgatásom a köszönet
kulcsra zártam a számat
láncsal a lábamhoz kötöttelek
téged nem egy kis sebre
a kötést

amikor próbálkozol - bár én
ellenkezem
kétszeresen is bedugaszolom
a fülem
hogy bármit is halljak
a hangodból

USMAN AWANG

UTIH ÚR

(Pak Utih)

*(Húsz évvel korábban -
Utih úrnak öt gyereke van
egy régi háza öntözetlen földje
egy kiáltozásokkal kormányzott városban
választott vezetővel, szabad néppel,
születéstől a sírig tartó felvirágzással
Most ezerkilencszáz hetvennégyben
hogyan él Utih úr ebben a boldog államban?)*

I

Utih úrnak tíz unokája van
Minden reggel meghintáztatja őket
Énekelget nekik:
 hinta-palinta, magasra, magasabbra!
 a konyhában nincs füst
 míg a nagyok
 a cellákban ülnek

II

Utih úr tenyere megkérgesedett
nagy késsel kereste
mindennapi kenyerét.
Oh, Utih úr, kis földje
már régen zálogban van,
zálogban van Utih asszony sírjával együtt.
Amikor az unokái kérdezik,
hol van nagyanya sírja, Utih úr szomorúan elmosolyodik
nagyanya már fehér szent
a sírját is benőtték a fehér gombák

III

Egy éjjel Utih úr álmodott
látomása volt
a rádióban a helyi zálogházban
ezt a mondatot mondták:
 Te írtad!
Utih úr megrázta a fejét: nem tudok írni
megismételték hangosan:
 Te írtad
 Te!

Egyszerre tudott írni Utih úr,
kókuszdió nagyságú betűkkel írta
I - N - F - L - Á - C - I - Ó
és látta ezek a betűk táncolva
vonultak leírta még százszor
ezek a betűk megelevenedtek sokasodtak
ezerszer több tízezerszer több
és már harmincezer és mind táncol - táncol
és Utih úr táncolva ment utánuk
és az unokái énekeltek
és szinte egymáshoz tapadva követték egymást

IV

A következő éjjel Utih úr ismét álmodott
az égből egy nagy madár ereszkedett alá
a hangja mint mennydörgés zúgott
A feje tetejére szállt le
a szárnya széle éles mint a balta
a kertben a fák levelüket hullatták
a rétre futottak a bivalyok
amikor a lábai a földet érték

És ekkor megjelent a Városi Tisztviselő
széles mosollyal duzzadó mellel
mögötte alaktalan alakok
finom kezükkel integettek

Egyszerre csak Utih úr meglátta önmagát
és minden paraszt betűkké vált

I - N - F - L - Á - C - I - Ó
harmincezer nagy kókuszpálma
táncolt, énekelt
a pálmafa virágai is megváltoztak
táncoltak, énekeltek

És a Városi Tisztviselő sietve eltakarta magát
hogy a bőrét ne érje a Nap
elől állt és e szavakkal szólt:

Népem!
Szeretett népem
látod köröskörül a hazánkat
minden levél zöld
kizöldült a föld is
hogy a nép is új életre keljen
Menjetek az erdőszélre
ássátok a földet! Álljatok meg a saját lábatokon!
Élvezzétek a szabadságot!

Hirtelen felbukkant Utih asszony arca
fehérbe öltözötten, mögötte az unokák
oh, mily sokan vannak, összesen tízen,
ott nevetnek a Városi Tisztviselő mögött.

V

Korán reggel csiripelve jött egy madár
Utih úr ásítva ébredt az álmából
- azt álmodta, hogy felvirágzás lesz az unokái élete

Utih úr gyorsan felkeltette őket
Tízen indultak a cserjés felé
maguk kezdték ásni a földet

Oh Felvirágzás, oh Éhség.
ezen az éjjelen az egész falu ünnepel
mindenki talált magának pár krumplit

Másnap együtt a felkelő Nappal
Utih úr felkel ásni
ő maga most
saját két kezével ás,
ássza a zöld földet ő maga;
nem a falu népének a betevő falatját keresi
hanem azért ás, hogy elvethesse a krumplit.

VI

Utih úr mostanában ritkán látható
régi háza csendben elúszott
Utih asszony sírlapját elvitte egy sas
rohadtan fekszik a földben ő maga

De a falusiak egyre csak kérdezgetik
ki tisztította meg a sírt az unokák
nincsen rajta fű gaz virágzó fa

Olykor amikor csendes az éj
a domb tetejéről az erdő szélén
ének hallható:

aludj szépen, tente-tente,
a halacska elbújt,
a nád éppen fürdik,
míg el nem ázik.

WAN A. RAFAR
(1947)

(kinyitotta az ablakot...)
(*dia membuka jendela*)

kinyitotta az ablakot; kiakasztotta
száradni
az álmát, majd elbeszélgetett
önmagával; milyen
szép
ha nem hagyod el
a mai reggelt

(Miközben öregen várakozom...)
(*Sambil menunggu tua*)

Miközben öregen várakozom
itt a verandán
ülök és számolgom
ifjúkoromat
Keresem
hogyan hová is rejtőzött

(Többéves vándorlásaim...)
(*Sesudah bertahun-tahun*)

Többéves vándorlásaim
közben
elhagytam a forrásomat
vissza akarok térni
fiatalságomba
a még makulátlan önmagamhoz

HÁROM VÁROS
(*Sajak dari tiga kota*)

1. JAKARTA

A reggel vett újságot
nincs alkalmam elolvasni
izgatott árusok vesznek körül
messziről nézem a Monast
látom rajta lobogni
a népi háború lángját

és a Lubang Buaya-i kutat
ami kegyetlenül elnyelte
a hét nemzeti hőst

2. BOGOR

Ez az esők városa, mondta Alex.
amikor eljöttünk
esett az eső

Mély álom és ébrenlét között
A magas Jagorawi fölött
állandóan ott járok
az élet zugaiban

Amikor Bogorban jártam, emlékszem,
ott egy szállodában laktam
ezzel a regénnyel
„Állandóan csak zarándok vagyok” mondta

3. BANDUNG

A hegyoldalakon
teaültetvények hullámzanak
csodálatosan

Éles kanyarok
és fenyőerdők között
kén szagát érzem.

Angklong mellett
A Tagkuban Perabu
kihűlt krátere közelében
mintha mesevilágban
járnánk.

SZINGAPÚR

A MAGÁNY

Mi a magány?
A magány nem egyedüllét.
Habár magam vagyok,
amikor előhívom a szeretteim arcát,
eltűnik a magány.

Legyek bár magam,
az időt az Istenre gondolva töltöm,
és észreveszem, hogy nem vagyok egyedül.

Akkor mi a magány?
Nézd az eltűnt barátod arcát!
A nevetését már nem hallod,
a mosolya többé nem világít
és az együtt töltött idő már csak az emlékezetedben van.

Mi a magány?
Amikor elvesztett barátoddal
osztod meg az órákat, eltűnik a bánat,
még ott áll a szemed előtt.